

SPIS TREŚCI

1. Informacje ogólne o Republice Czeskiej	2
1.1. Informacje geograficzne.....	2
1.2. Cechy charakterystyczne Republiki Czeskiej	2
1.3. Powszechne święta narodowe i dni wolne od pracy	3
1.4. Telefony alarmowe i informacyjne	3
1.5. Adresy polskich placówek dyplomatycznych	4
1.6. Adresy stron internetowych zawierających informacje z powyższego zakresu.....	4
2. Praca w Republice Czeskiej	5
2.1. Podejmowanie pracy przez obywateli Polski w Republice Czeskiej.....	5
2.1.1. Zasady dostępu obywateli Polski do czeskiego rynku pracy	5
2.1.2. Prowadzenie własnej działalności gospodarczej w Republice Czeskiej.....	5
2.1.3. Adresy stron internetowych zawierających informacje z powyższego zakresu.....	8
2.2. Sposoby poszukiwania pracy w Republice Czeskiej	9
2.2.1. Publiczne służby zatrudnienia	9
2.2.2. Europejskie Służby Zatrudnienia EURES.....	9
2.2.3. Niepubliczne agencje pośrednictwa pracy	10
2.2.4. Prasa	10
2.2.5. Inne sposoby poszukiwania pracy	11
2.2.6. Ubieganie się o pracę	11
2.2.7. Staże i praktyki w Republice Czeskiej.....	12
2.3. Warunki pracy	13
2.3.1. Rodzaje umów o pracę	13
2.3.2. Czas pracy	14
2.3.3. Urlop wypoczynkowy	15
2.3.4. Wynagrodzenie za pracę	15
2.3.5. Rozwiązanie stosunku pracy	16
2.4. Podatki.....	17
2.4.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych	17
2.4.2. Podatek VAT.....	18
2.4.3. Inne podatki i opłaty lokalne	18
2.5. Zabezpieczenie społeczne	19
2.5.1. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych - beneficjenci i warunki uzyskania	19

2.5.2. Inne świadczenia socjalne - beneficjenci i warunki uzyskania	25
2.5.3. Adresy stron internetowych zawierających informacje z powyższego zakresu.....	30
3. Warunki życia	31
3.1. Zakwaterowanie	31
3.2. Prawo jazdy	32
3.3. System edukacji.....	32
3.4. Uznawalność dyplomów i kwalifikacji dla celów zawodowych	33
3.5. Kursy języka narodowego	34
3.6. System opieki zdrowotnej	36
3.6.1. Ogólne zasady dostępu do usług medycznych.....	36
3.6.2. Ubezpieczenie zdrowotne.....	36
3.6.3. Dokumenty niezbędne do uzyskania świadczeń medycznych.....	38
3.7. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu.	39

---

1. Informacje ogólne o Republice Czeskiej

1.1. Informacje geograficzne

Republika Czeska (*Česká republika (ČR)*) to państwo położone w Europie Środkowej. Jako samodzielne państwo powstała 1 stycznia 1993 r. Korzenie historyczne państwowości czeskiej sięgają aż do V wieku naszej ery. Graniczy od zachodu z Niemcami, od południa z Austrią, od wschodu ze Słowacją i od północy z Polską. Zajmuje powierzchnię 78326 km².

Republika Czeska leży w strefie klimatu umiarkowanego ciepłego z roczną sumą opadów 600 mm (w górach do 2000). Średnia temperatura w lipcu na terenach nizinnych wynosi 20° C, w Pradze 19,5°C, a w górach 8-11°C. Średnia temperatura w styczniu wynosi na terenach nizinnych od -1° C do -2°C, a w górach od -5°C do -7°C.

1.2. Cechy charakterystyczne Republiki Czeskiej

Czeski model demokracji parlamentarnej opiera się na podziale władzy i silnej pozycji prezydenta mającego prawo weta w sprawach ustawodawczych i gwarancję uczestnictwa w finalizowaniu umów międzynarodowych. Od roku 2013 prezydent wybierany jest w wyborach powszechnych, na 5 lat, maksymalnie na dwie kadencje. Od 8 marca 2013 r. funkcję prezydenta Republiki Czeskiej pełni Miloš Zeman. Władzę ustawodawczą sprawuje dwuizbowy parlament: Izba Deputowanych (niższa) składająca się z 200 posłów i Senat liczący 81 członków. Kadencja Izby Poselskiej trwa 4 lata, natomiast Senatu 6 lat, w tym co dwa lata jest odnawiana 1/3 jego składu. Władzę wykonawczą stanowi rząd z premierem na czele. Premier powoływany jest przez prezydenta i ponosi odpowiedzialność przed Izbą Poselską.

Największym miastem oraz stolicą jest Praga (*PRAHA* - 1,2 mln mieszkańców). Znana jest również pod dwiema innymi nazwami - jako miasto setek wież lub po prostu jako Złota Praga. Inne większe miasta: Brno (377 tys., 2015), Ostrawa (294 tys., 2015), Pilzno (169 tys., 2015), Liberec (102 tys., 2015), Olomuniec (99 tys., 2015), Hradec Kralove (92 tys., 2015).

Państwo podzielone jest na 13 województw (kraj) i miasto stołeczne Praga: (Jihocesky (Południowoczeski), Jihomoravsky (Południowomorawski), Karlovarsky, Kralovehradecky,

Liberecky, Moravskoslezsky (Morawsko-Śląski), Olomoucky, Pardubicky, Plzensky (Pilzneński), Praha, Stredocesky (Środkowczeski), Ustecky, Vysocina, Zlinsky).

Od 1 stycznia 2003 powiaty nie są już jednostką podziału administracyjnego Czech - w ich miejsce powołano gminy z rozszerzonymi uprawnieniami. Podział na powiaty zachowały jednak sądy, policja i niektóre inne urzędy państwowe. Został on również zachowany dla celów statystycznych.

Czechy zamieszkuje 10,5 miliona obywateli. Czesi stanowią 81,2% populacji. Następni są Morawianie, stanowią 13,2%, Słowacy 3,1% i 2,5% - Niemcy, Polacy, Cyganie i Węgrzy. Najwięcej mieszkańców Republiki Czeskiej (65%) wyznaje chrześcijaństwo. Inne religie to protestantyzm i judaizm. Oficjalnym językiem Republiki Czeskiej jest język czeski.

Walutą obowiązującą w Republice Czeskiej jest Korona (Kč) dzieląca się na 100 halerzy.

Więcej informacji m.in. na stronach:

<http://www.turistik.cz>

<http://pl.wikipedia.org/wiki/Czechy> - informacje o Czechach w Wikipedii

<http://www.czso.cz> - czeski urząd statystyczny

1.3. Powszechne święta narodowe i dni wolne od pracy

Święta państwowe w Republice Czeskiej

- 1 stycznia - Powstanie Państwa Czeskiego i Nowy Rok
- Wielkanoc - (święto ruchome)
- 1 maja - Święto Pracy - obecnie jest to dzień wolny od pracy
- 8 maja - Dzień Zwycięstwa - jeszcze kilka lat temu obchodzone 9 maja
- 5 lipca - Dzień Apostołów Słowiańskich Cyryla i Metodego - Dzień Apostołów Słowiańskich i rocznica przyjęcia przez Republikę Czeską chrztu z rąk misjonarzy Cyryla i Metodego, przysłanych z Bizancjum (863 r.)
- 6 lipca - rocznica śmierci Jana Husa - jest to dzień upamiętniający śmierć Jana Husa na stosie w Konstancji
- 28 września - dzień św. Wacława - patrona Czech i dzień państwowości czeskiej
- 28 października - dzień Odzyskania Niepodległości - jest to odpowiednik polskiego Święta Niepodległości
- 17 listopada - dzień walki o wolność i demokrację - jest to rocznica studenckiej manifestacji w 1989 r., która zapoczątkowała aksamitną rewolucję, ostatecznie podważając ustrój komunistyczny
- 24-26 grudnia - Wigilia (Štědrý den) i Boże Narodzenie

1.4. Telefony alarmowe i informacyjne

150 - straż pożarna

155 - pogotowie ratunkowe

156 - straż miejska

158 - policja

1230, 1240 - pomoc drogowa

112 - zintegrowany system pomocy

1180, 1181 - informacja o numerach telefonicznych (płatna)

Numer kierunkowy do Republiki Czeskiej: (+ 420 lub 00420)

Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy

1.5. Adresy polskich placówek dyplomatycznych

Ambasada RP w Pradze

ul. Valdstejnská 8
118 00 Praha 1
tel. (00420) 257 099 500
fax. (00420) 257 530 399
e-mail: praga.amb.sekretariat@msz.gov.pl
<http://www.praga.msz.gov.pl/pl/>

Ambasada RP w Pradze

Wydział Konsularny

ul. Truhlářská 13-15, 110 00 Praha 1
tel: (+420) 220 400 120
fax: (+420) 224 227 320
e-mail: praga.amb.wk@msz.gov.pl

Ambasada RP w Pradze

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji

Loretánské nám. 109/3
Praha 1 - Hradčany 118 00
tel.: (00420) 271 732 342
fax: (00420) 272 735 442
e-mail: praha@trade.gov.pl

Konsulat Generalny RP w Ostrawie

ul. Blahoslavova 4
701 00 Ostrava
tel. (00420) 596 118 074 , fax (00420) 596 118 073
e-mail: ostrawa.kg.sekretariat@msz.gov.pl
<http://ostrawa.msz.gov.pl/pl/>

Konsulat RP w Brnie

ul. Hudcova 367/78
612 00 Brno
Tel/Faks: (00420) 545 534 268, (00420) 775 412 957, (00420) 549 495 976
e-mail: petr.mrkvka@law.muni.cz, mrkev@law.muni.cz, konsulatbrno@wp.pl .

http://www.msz.gov.pl/pl/informacje_konsularne/polskie_placowki/ - polskie placówki dyplomatyczne,

<http://www.praga.msz.gov.pl/pl/> - Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Pradze.

1.6. Adresy stron internetowych zawierających informacje z powyższego zakresu

<http://www.czech.cz> - adres strony internetowej o Republice Czeskiej w języku angielskim

<http://www.eures.europa.eu>

<http://pl.wikipedia.org/wiki/Czechy>

<http://www.travel.cz>

<http://czech-tourism.com> - informacje turystyczne na temat Czech

Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy

<http://www.cd.cz/en/default.htm> - czeskie koleje
<http://www.csa.cz> - czeskie linie lotnicze
<https://www.praguepost.com/> - anglojęzyczny tygodnik
<http://www.msz.gov.pl> - Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP
<http://portal.gov.cz> - portal administracji publicznej
<http://jizdnirady.idnes.cz/vlakyautobusy/spojeni/> - wyszukiwarka połączeń kolejowych i autobusowych
<http://siedzewczechach.blogspot.com/> - żyć i przeżyć w Republice Czeskiej, blog prywatnej osoby o życiu w Czechach
<http://www.infoplease.com/country/czech-republic.html>
<http://www.myczechrepublic.com/czech-history/>
<http://dokariery.pl/czechy-47305>
http://portal.mpsv.cz/eures/podminky/dokumenty/eures_zivotni_a_pracovni_podminky_v_cr_polsky.pdf (ulotka w j. polskim)
https://praga.msz.gov.pl/pl/wydzial_konsularny/pobyt_w_czechach/

2. Praca w Republice Czeskiej

2.1 Podejmowanie pracy przez obywateli Polski w Republice Czeskiej

2.1.1 Zasady dostępu obywateli Polski do czeskiego rynku pracy

Obywatele polscy mają prawo poszukiwania pracy na terenie Republiki Czeskiej; przysługuje im również możliwość korzystania z usług i ofert czeskich urzędów pracy. Jedynym wymogiem stawianym obywatelom polskim zamierzającym w Republice Czeskiej poszukiwać pracy jest potwierdzenie posiadania odpowiednich środków utrzymania. Pracodawca jest zobowiązany poinformować urząd pracy o fakcie podjęcia zatrudnienia przez obywatela UE. Osoby zamierzające pozostać dłużej, niż 30 dni na terenie Republiki Czeskiej powinny zarejestrować miejsce swojego pobytu w jednostce Policji ds. Cudzoziemców i Pogranicza.

Aby móc pracować w Republice Czeskiej, obywatel polski nie musi posiadać zezwolenia na pracę.

2.1.2 Prowadzenie własnej działalności gospodarczej w Republice Czeskiej

Działalność gospodarczą może prowadzić osoba fizyczna lub prawna, jeżeli spełni warunki określone w ustawie o działalności gospodarczej (Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání) oraz w ustawie Nr 90/2012 o korporacjach handlowych (UKH) i ustawie Nr 89/2012, Kodeks cywilny (*občanský zákoník*). Ponadto od 1 stycznia 2014 roku obowiązują dwie nowe ustawy: Nr 304/2013 o publicznych rejestrach osób prawnych i fizycznych oraz Nr 91/2012 o międzynarodowym prawie prywatnym.

Działalność gospodarczą prowadzoną na terytorium Republiki Czeskiej dzielimy na **ZGŁASZANĄ**:

- rzemieślniczą - uprawnienia do tego rodzaju działalności uzyskać można po ukończeniu odpowiedniej szkoły;
- wiązaną - warunkiem podjęcia takiej działalności gospodarczej są umiejętności zawodowe uzyskane w inny sposób;
- wolną - do podjęcia takiej działalności gospodarczej nie są wymagane żadne uprawnienia zawodowe.

oraz **KONCESJONOWANA**.

Działalność gospodarczą można prowadzić także w formie spółek prawa handlowego:

- spółka jawna (*veřejná obchodní společnost - v.o.s.*),
- spółka komandytowa (*komanditní společnost - k.s.*),
- spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (*společnost s ručením omezeným - s.r.o.*),
- spółka akcyjna (*akciová společnost - a.s.*),

Działalność gospodarczą w formie spółek prawa handlowego reguluje ustawa nr 90/2012 o spółkach handlowych i spółdzielniach zwana również ustawą o korporacjach handlowych, część przepisów dotyczących spółek kapitałowych, osobowych i spółdzielni od roku 2014 znalazła się w nowym Kodeksie cywilnym (ustawa nr 89/2012) oraz w ustawie o rejestrach publicznych (nr 304/2013).

Wypisy z rejestru spółek oraz oddziałów osób zagranicznych, zarejestrowanych w czeskim Rejestrze Handlowym, można bezpłatnie uzyskać w formie elektronicznej na stronach internetowych Czeskiego Ministerstwa Sprawiedliwości: <http://portal.justice.cz>.

Aby rozpocząć własną działalność na terenie Czech, trzeba spełniać następujące warunki:

- być pełnoletnim,
- posiadać zdolność do czynności prawnych,
- być niekaralnym,
- posiadać zaświadczenie urzędu skarbowego, że dana osoba fizyczna nie zalega z płatnościami należnych zobowiązań podatkowych i właściwego organu ubezpieczenia społecznego, że nie zalega w opłatach na ubezpieczenie zdrowotne i socjalne (o ile prowadziła działalność gospodarczą na terenie Czech),
- a w szczególnych przypadkach trzeba udokumentować posiadanie specjalistycznego wykształcenia oraz dodatkowych uprawnień, jeśli wymaga tego ustawa o przedsiębiorczości lub inne szczególne przepisy prawne.

Prowadzenie własnej działalności gospodarczej przez cudzoziemców

Osoby fizyczne i prawne spoza Republiki Czeskiej mogą prowadzić działalność gospodarczą na terenie Czech na takich samych warunkach jak obywatele czescy. Prowadzenie własnej działalności gospodarczej przez cudzoziemców w Republice Czeskiej reguluje § 46 Ustawy o działalności gospodarczej (Ustawa Nr 455/1991 z dnia 2 października 1991 r. z późniejszymi zmianami). Zgodnie z tą ustawą i jej postanowieniami osoba fizyczna, aby rozpocząć działalność gospodarczą, musi przedstawić: wypisy z Rejestru Karnego z macierzystego kraju, którego osoba jest obywatelem oraz z kraju, w którym przebywała w ciągu ostatnich 3 lat ponad trzy miesiące.

Rejestracja firmy w rejestrze czeskim

Cudzoziemiec, który zakłada na terytorium Czech przedsiębiorstwo składa zgłoszenie w Urzędzie Rejestracji Przedsiębiorców (*Živnostenský úřad*). Zgłoszenia można dokonać w jakimkolwiek gminnym urzędzie ds. działalności gospodarczej na całym terytorium RCz. Miejsca w których dokonuje się zgłoszenia oznaczone są logiem CRM - *Centrální registrační místo*.

Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy

Zgłoszenia działalności dokonuje się za pomocą jednego formularza. Jeżeli zgłaszający spełni wszystkie warunki określone przez prawo, urząd wpisuje przedsiębiorcę do rejestru i wydaje wypis z rejestru w ciągu 5 dni od daty złożenia wniosku. Składając formularz rejestracyjny należy wnieść opłatę w wysokości 1 000 Kč.

<http://business.center.cz/business/urady/zu/ohlaseni-fo.aspx>

Osoba fizyczna wraz ze zgłoszeniem działalności gospodarczej lub wnioskiem o koncesję do urzędu ds. działalności gospodarczej może również:

- złożyć wniosek o rejestrację w celach podatkowych,
- złożyć wniosek w sprawie ubezpieczenia emerytalnego,
- złożyć wniosek w sprawie ubezpieczenia chorobowego,
- złożyć wniosek w sprawie ubezpieczenia zdrowotnego,
- zgłosić prowadzenie samodzielnej działalności naukowej,
- zgłosić utworzenie miejsca pracy.

Osoba prawna wraz ze zgłoszeniem działalności gospodarczej lub wnioskiem o koncesję do urzędu ds. działalności gospodarczej może również:

- złożyć wniosek o rejestrację w celach podatkowych,
- zgłosić utworzenie miejsca pracy.

Zakładając działalność gospodarczą można skorzystać z jednolitego formularza rejestracyjnego (*Jednotný registrační formulář* -JRF) za pomocą, którego działalność zgłasza się jednorazowo również do urzędu skarbowego, urzędu ds. ubezpieczeń społecznych, urzędu ds. ubezpieczeń zdrowotnych i urzędu pracy. Jednakże każda osoba zakładająca działalność gospodarczą może zgłosić się do wszystkich urzędów osobiście.

Przydzielenie numeru statystycznego (IČO) - odpowiednika polskiego REGON-u.

Każda firma działająca na terenie Republiki Czeskiej otrzymuje numer statystyczny podczas rejestracji w Urzędzie Rejestracji Przedsiębiorców. Osobom prawnym numer statystyczny przydziela Sąd Gospodarczy.

<http://www.podnikator.cz/zacatek-podnikani/priprava-na-podnikani/n:18242/Co-je-to-ICO>

Rejestracja w Urzędzie Finansowym (Skarbowym)

Po rozpoczęciu działalności gospodarczej firma powinna zgłosić ten fakt w urzędzie finansowym właściwym dla siedziby firmy na terytorium Republiki Czeskiej. Wniosek o numer DIČ oraz formę opodatkowania składa się przy rejestracji. *Živnostenský úřad* przesyła odpowiednie informacje do Urzędu Finansowego, który na podstawie wniosku przydzieli numer identyfikacji podatkowej DIČ (*daňové identifikační číslo* - odpowiednik polskiego NIP).

Wykaz urzędów skarbowych:

<http://www.statnisprava.cz/rstsp/ciselniky.nsf/i/d0027>

Działalność można rozpocząć z dniem wydania decyzji przez urząd, wyjątkiem jest działalność wymagająca koncesji. W tym drugim przypadku działalność można rozpocząć gdy decyzja o koncesji się uprawomocni.

Formy opodatkowania i prowadzenia ewidencji:

- pełna księgowość (spółki z o.o. i przedsiębiorcy o dużych obrotach),
- księga podatkowa (rozchodów i przychodów) zwana prostą księgowością,
- zryczałtowane odjęcie kosztów prowadzenia działalności (od wyliczonego przychodu brutto odejmuje się od 30% do 80% bez konieczności udokumentowania w postaci przyjętych faktur),
- podatek dochodowy od osób fizycznych liniowy -15%,
- podatek dochodowy od osób prawnych - 19%,
- podatek VAT - dwie stawki 21% i 15%.

Składki ubezpieczeniowe

Osoby samozatrudnione mają obowiązek płacić składki na ubezpieczenie emerytalne, rentowe oraz politykę zatrudnienia. Obowiązkowa składka na ubezpieczenie społeczne wynosi 29,2% podstawy wymiaru. Osoba prowadząca działalność gospodarczą może także opłacać ubezpieczenie chorobowe w wysokości 2,3 % podstawy wymiaru. Ponadto należy opłacać składkę na ubezpieczenie zdrowotne, która dla przedsiębiorcy wynosi 13,5 % podstawy wymiaru. W 2018 roku minimalna podstawa miesięczna do obliczenia składki na ubezpieczenie zdrowotne wynosi **14 989,50 CZK**, z tego miesięczna składka po zaokrągleniu wynosi **2 024 CZK**.

Więcej informacji m.in. na stronach:

<http://www.cssz.cz/cz/pojisteni-osvc/platba-pojistneho/zmeny-v-pojisteni-osob-samostatne-vydelecne-cinnych-od-1-1-2016.htm>

<http://www.zpmvcr.cz/platci/osvc/>

<https://www.e15.cz/finexpert/vydelavame/socialni-pojisteni-pro-osvc-v-roce-2018-minimalni-zalohy-budou-opet-vyssi-1338312>

2.1.3 Adresy stron internetowych zawierających informacje z powyższego zakresu

<http://www.mpsv.cz> - Ministerstwo Pracy i Spraw Socjalnych

<https://czechrepublic.trade.gov.pl/pl/> - Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Pradze, Wydział Promocji Handlu i Inwestycji

<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/zivnost/> - tekst ustawy

<http://www.podnikatel.cz/> - portal dla osób prowadzących działalność gospodarczą

<http://www.czso.cz> - Czeski Urząd Statystyczny

<http://www.mpo.cz/> - Ministerstwo Przemysłu i Handlu

<http://www.rzp.cz/> - rejestr działalności gospodarczej

<http://portal.gov.cz/> - portal czeskiej administracji publicznej

<http://portal.justice.cz> - Ministerstwo Sprawiedliwości - Rejestr spółek handlowych

<http://ipodnikatel.cz> - portal dla rozpoczynających działalność

<http://www.jakpodnikat.cz> – strona z poradami dla prowadzących działalność gospodarczą

Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy

<http://www.sluzbyapodnikani.cz/manual-jak-zacit-podnikat> - poradnik jak rozpocząć działalność gospodarczą

<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/zivnost-volna-fo-bydliste-eu-4885.html> - poradnik dla osób fizycznych z UE

<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/zivnost-volna-po-sidlo-eu-4886.html> – poradnik dla osób prawnych z UE

http://www.sowinski.cz/firma_w_czechach.html - firma w Czechach

http://www.firmawczechach.pl/32,Dlaczego_w_Czechach.html – zalety i wady prowadzenia firmy w Czechach

<http://www.firmy-czechy.pl> – portal informacyjny o prowadzeniu działalności gospodarczej w Czechach

http://www.een.tarr.org.pl/rynki/zakladanie_firmy-czechy.php - twoja firma w UE strona Enterprise Europe Network

http://www.paiz.gov.pl/files/?id_plik=15250 – krótki przewodnik po rynku Republiki Czeskiej (2012)

http://www.zus.pl/documents/10182/167561/Prowadzisz_dzialalnosc_gospodarcza_za_granica.pdf/c0f6c790-2656-4d27-80d8-7007f1d9f95b - poradnik ZUS

<https://portal.gov.cz/obcan/zivotni-situace/finance/zdravotni-pojisteni>

2.2. Sposoby poszukiwania pracy w Republice Czeskiej

2.2.1. Publiczne służby zatrudnienia

Usługi publicznych służb zatrudnienia oferowane są bezpłatnie i obejmują szerokie spektrum, począwszy od wyboru zawodu, poprzez przekwalifikowanie, oferty pracy po doradztwo zawodowe. W roku 2011 przeprowadzono reformę systemu urzędów pracy. Powstał jeden urząd pracy, który podzielony został na oddziały regionalne i punkty kontaktowe.

<http://portal.mpsv.cz> - zintegrowany portal Ministerstwa Pracy i Spraw Socjalnych

<http://portal.mpsv.cz/upcr> - portal czeskich urzędów pracy

<http://portal.mpsv.cz/> (*Hledání volných míst*) lub <http://portal.mpsv.cz/sz/obcane/vmjedno/> – wyszukiwarka ofert pracy

<http://www.czech.cz/en/Life-Work/Getting-a-job/Advice-on-how-to-get-a-job/Jak-najit-zamestnani-v-Ceske-republice>

2.2.2. Europejskie Służby Zatrudnienia EURES

Europejskie Służby Zatrudnienia (EURES) są siecią współpracy, której celem jest ułatwianie swobodnego przemieszczania się w ramach Europejskiego Obszaru Gospodarczego. W systemie EURES umieszczane są oferty pracy oraz aktualizowane informacje na temat warunków życia i pracy w każdym z krajów członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

W krajach EOG pracuje ponad 1000 specjalnie wyszkolonych doradców. Ich rola polega na promowaniu mobilności zawodowej w obrębie Europy. Nazywani są doradcami EURES i są wyspecjalizowani w zagadnieniach związanych z zatrudnieniem w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy

Z doradcami EURES można się skontaktować poprzez urząd pracy lub poprzez stronę internetową EURES:

<http://www.eures.europa.eu> .

Z doradcami można się kontaktować:

- telefonicznie,
- e-mailem,
- osobiście.

Wykaz doradców EURES w Republice Czeskiej:

<http://portal.mpsv.cz/eures/kontakt>

<http://www.eures.europa.eu> (menu: doradcy EURES).

2.2.3. Niepubliczne agencje pośrednictwa pracy

Rekrutacją pracowników zajmują się także prywatne agencje pośrednictwa pracy. Każda z nich musi posiadać licencję Ministerstwa Pracy i Spraw Socjalnych. Usługa pośrednictwa pracy dla osób fizycznych jest bezpłatna.

Wyszukiwarka agencji zatrudnienia posiadających certyfikaty do prowadzenia pośrednictwa pracy znajduje się na stronie: http://portal.mpsv.cz/sz/obcane/zpr_prace

2.2.4 Prasa

Wśród dzienników najwyższe nakłady mają:

„Mlada Fronta Dnes (nakład 130,000)”	http://www.idnes.cz
„Pravo” (nakład 77,000)	http://pravo.cz
„Lidove noviny” (nakład 38,000)	http://www.lidovky.cz
„Hospodarske noviny” (nakład 30,000)	http://ihned.cz
„Blesk” (nakład 200,000)	http://www.blesk.cz
”České Noviny”	http://www.ceskenoviny.cz
„Deník” (nakład 128,000)	https://www.denik.cz
„Aha!” (nakład 47,000)	http://www.ahaonline.cz

http://www.unievdydavatelu.cz/cs/deniky/fakta_cisla_denicich/prodany_naklad_deniku/314-deniky_celostatni

Popularne czasopisma w Republice Czeskiej:

- „Reflex” <http://www.reflex.cz>
- „Tyden” <http://www.tyden.cz>

Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy

Oferty pracy publikowane są w prasie codziennej w dodatkach lub specjalnych działach. Należy mieć na uwadze, że ogłoszenia o pracę w czeskiej prasie są najczęściej w języku czeskim

Inne :

http://portal.mpsv.cz/eures/prace_v_eu/inzeraty/ceska_republika?nstat=ceska_republika&jboEvent=Search – oferty pracy oraz linki do portali z ofertami pracy w Republice Czeskiej

<http://www.nicm.cz> – centrum informacyjne dla młodzieży

<http://www.doprace.cz> – internetowa strona projektu „Do práce!”

2.2.5 Inne sposoby poszukiwania pracy

Internetowe portale z ofertami pracy:

<http://www.prace.cz>

<http://www.jobs.cz>

<http://www.hotjobs.cz>

<http://jobdnes.cz>

<http://prace.annonce.cz>

<http://www.cvonline.cz>

<http://www.nabidky-prace.cz>

<http://kariera.ihned.cz>

<http://www.pracevcr.cz>

<http://www.sprace.cz/index.fcgi>

<http://www.jobmaster.cz>

<http://www.easy-prace.cz>

<http://www.zamestnani.cz>

<http://www.tip-prace.cz>

<http://www.volna-mista-prace.cz>

<http://www.ikariera.cz>

<http://prace.hyperinzerce.cz>

<http://www.zamestnanivezdravotnictvi.cz>

<http://www.hyperprace.cz>

<http://www.monster.cz>

2.2.6 Ubieganie się o pracę

Życiorys (CV)

Życiorys powinien mieć najlepiej jedną stronę, wyjątkowo dwie, życiorys składający się z większej ilości stron może nie być czytany. Najlepiej, żeby życiorys odpowiadał zapotrzebowaniu pracodawcy i skupiał się na cechach ważnych dla danego pracodawcy. Życiorys powinien być praktyczny i składać się z:

- danych osobowych (w których ważne jest podanie nr telefonu lub adresu e-mail),
- wykształcenia,
- doświadczenia zawodowego (nazwy pracodawców oraz stanowiska pracy),
- umiejętności.

Życiorys powinien być napisany czytelnie najlepiej na komputerze, czcionką Arial, Arial Narrow lub Times. Jeżeli życiorys będzie przesyłany drogą elektroniczną, należy go zapisać tak aby można go było otworzyć bez problemów. Imię i nazwisko powinno być napisane czcionką o rozmiarze 16, adres z numerem telefonu 12, nagłówki 14, a tekst 11 lub 12. Jeżeli jakieś części mają być wyróżnione, należy użyć kursywy lub pogrubienia. Życiorys wysyłany pocztą, aby wyglądał profesjonalnie, powinien być sporządzony na papierze dobrej jakości. Jeśli życiorys będzie sporządzony na papierze ozdobnym, dobrze jest dołączyć kopię na białym papierze, gdyż ozdobny często nie daje się kopiować na kserokopiarce. Fotografie dołączone do życiorysu powinny mieć format używany np. w paszporcie. Do życiorysu nie należy dołączać żadnych kopii dyplomów lub świadectw.

Szczegóły dotyczące dokumentów aplikacyjnych m.in. na stronie:

<http://www.jaknapsat.cz>

<http://www.zivotopisy.cz>

Wzór życiorysu:

http://www.europass.cz/docs/eu/vzor_CV.doc

<http://www.zivotopisy.cz/zivotopis-vzor>

<http://www.profesia.cz/napsat-zivotopis/>

<https://portal.mpsv.cz/eures/prace/zivotopisy>

Swoje CV można zamieścić na wielu stronach internetowych m.in.:

<https://ec.europa.eu/eures/public/cs/cv-on-line>

<http://www.dobraprace.cz/zivotopis-hledam-praci.php>

2.2.7 Staże i praktyki w Republice Czeskiej

Poszukując możliwości odbycia staży lub praktyk zawodowych w Republice Czeskiej można skorzystać z kilku ścieżek:

1. Bezpośredni kontakt z pracodawcami czeskimi. Można przykładowo skorzystać z zestawienia 100 największych przedsiębiorstw Republiki Czeskiej www.czechtop100.cz lub skontaktować się z polską firmą, która posiada swoje przedstawicielstwo w Republice Czeskiej. W tym przypadku należy przesłać do wybranego pracodawcy swoje CV wraz z pismem, w którym określimy, czego chcielibyśmy się nauczyć oraz z listę osób, które mogą udzielić referencji.
2. Kontakt z IAESTE - The International Association for the Exchange of Students for Technical Experience. IAESTE jest to organizacja działająca w ponad 90 krajach całego świata, niezależna, apolityczna, non-profit współpracująca z UNESCO, ONZ, EU oraz wieloma organizacjami edukacyjnymi. Główną dziedziną działalności IAESTE jest wysyłanie studentów na zagraniczne praktyki zawodowe <http://iaeste.pl>.
3. Kontakt się z AIESEC w Polsce. AIESEC jest międzynarodową organizacją studencką, która umożliwia młodym ludziom odkrycie własnego potencjału. AIESEC promuje Program Rozwoju, w ramach którego członkowie Organizacji mają możliwość sprawdzenia się w tworzeniu oraz prowadzeniu projektów a także mogą zdobyć doświadczenie na praktyce w jednym z około 100 krajów świata- <http://aiesec.pl>.
4. Staże, praktyki i szkolenia w ramach Programu Erasmus +. Dzięki programowi Erasmus+ osoby uczące się zawodu mogą zdobyć praktyczne doświadczenie zawodowe za granicą oraz podwyższyć swoje umiejętności językowe. Uczniowie mogą podjąć staż

w przedsiębiorstwie, instytucji publicznej lub organizacji pozarządowej, a także centrum kształcenia lub szkolenia zawodowego. Mobilność ma im ułatwić przejście z etapu nauki do zatrudnienia <http://erasmusplus.org.pl>.

5. Kontakt z Narodowym Funduszem Edukacji w Republice Czeskiej (*Národní vzdělávací fond*). Fundusz ten wspiera działania Komisji Europejskiej w Republice Czeskiej w obszarze rozwoju zasobów ludzkich, zatrudnienia, kształcenia i integracji społecznej. NVF koordynuje realizację różnych programów europejskich na terenie Republiki Czeskiej <http://www.nvf.cz>.
6. Kontakt z osobami odpowiedzialnymi albo właściwymi działami w szkole lub na uczelni zajmującymi się stażami i praktykami zagranicznymi. W tym celu należy pozyskać z odpowiedniego działu szkoły/uczelni informacje, kiedy będzie przeprowadzona rekrutacja. Zapisać się na listę kandydatów, a następnie zgłosić się na spotkanie informacyjne oraz rekrutację. Staże i praktyki zagraniczne finansowane są z różnych źródeł m.in. ze środków unijnych. Studenci/uczniowie otrzymują środki na podróże i zakwaterowanie, wyżywienie i ubezpieczenie (w zależności od programu).

2.3 Warunki pracy

Stosunki pracy pomiędzy pracownikami zagranicznymi oraz ich czeskimi pracodawcami reguluje Kodeks pracy (ustawa nr 262/2006 Sb.) oraz pozostałe przepisy dotyczące zatrudnienia obowiązujące obywateli Republiki Czeskiej.

Stosunki pracy pomiędzy pracownikami oddelegowanymi (wysłanymi) do pracy na terytorium Republiki Czeskiej a ich zagranicznymi pracodawcami regulują przepisy kraju siedziby przedsiębiorstwa wysyłającego.

Więcej informacji m.in. na stronie:

<https://czechrepublic.trade.gov.pl/pl/abc-biznesu-przewodnik/prawo-pracy/1127,jesli-chcesz-pracowac-w-czechach.html>

2.3.1. Rodzaje umów o pracę

Czeski Kodeks Pracy przewiduje umowy na czas nieokreślony, na czas określony, w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy.

W przypadku umowy na czas określony - okres zawarcia umowy może wynosić maksymalnie 3 lata. Umowę na czas określony można przedłużać maksymalnie dwa razy (łącznie okres zatrudnienia na czas określony wyniesie wtedy 9 lat).

Umowa na czas określony nie ulega przedłużeniu jeżeli zatrudniona kobieta zajdzie w ciążę lub przed datą zakończenia umowy o pracę pracownik zachoruje, a niezdolność do pracy trwa dłużej niż termin zakończenia umowy.

Umowa o pracę powinna zostać sporządzona na piśmie. Umowa powinna zawierać trzy zasadnicze punkty:

- rodzaj wykonywanej pracy,
- miejsce pracy,
- dzień przystąpienia do pracy.

Pracodawca może zawrzeć w umowie o pracę i inne warunki:

- zakaz konkurencji,
- karę za złamanie zakazu konkurencji,
- czas trwania stosunku pracy (chyba że jest na czas nieokreślony),
- okres próbny (maksymalnie trzy miesiące),

- możliwość wysyłania na delegacje.

Ponadto pracodawca musi pisemnie poinformować pracownika o jego obowiązkach i prawach najpóźniej miesiąc od rozpoczęcia pracy.

Umowa o pracę może przewidywać okres próbny trwający maksymalnie 3 miesiące oraz 6 miesięcy dla pracowników na kierowniczych stanowiskach. Informacja o okresie próbnym musi być w formie pisemnej. Przepisy nie przewidują przedłużenia uzgodnionego okresu próbnego.

W czeskim Kodeksie Pracy zawarto także inne rodzaje umów:

- Porozumienie o wykonaniu pracy (*Dohoda o provedení práce*) - praca na podstawie porozumienia o wykonaniu pracy może być wykonywana maksymalnie przez 300 godz. rocznie na rzecz jednego pracodawcy. Jeżeli wynagrodzenie nie przekracza 10.000 CZK (ok. 370 EUR) miesięcznie, jest opodatkowane **tylko podatkiem dochodowym** od osób fizycznych w wysokości 15% (do tej wysokości wynagrodzenia **nie odprowadza** się składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne)
- Porozumienie o czynność pracy (*Dohoda o pracovní činnosti*) - może być zawarte na czas określony lub nieokreślony, ale tygodniowy czas pracy nie może przekraczać 20 godz. zaś w danym roku kalendarzowym – 300 godzin. Wynagrodzenie w tym przypadku jest obciążone podatkiem dochodowym od osób fizycznych, a od wynagrodzenia są odprowadzane składki na ubezpieczenie socjalne i zdrowotne.

Więcej informacji m.in. na stronach:

<http://ppropo.mpsv.cz/>

<https://czechrepublic.trade.gov.pl/pl/abc-biznesu-przewodnik/prawo-pracy/1127,jesli-chcesz-pracowac-w-czechach.html>

<https://muj-pravnik.cz/pracovni-smlouvy-dohody-shrnuti>

<http://praca-czechy.com.pl/2016/03/23/umowa-o-prace-podstawa-standowiaca-o-stosunku-pracy/>

<http://www.vyplata.cz/zamestnanec/pracovnismlouva.php>

<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/zakonik-prace/cast2h2.aspx>

<http://www.czech.cz/en/Life-Work/Getting-a-job/Employment-Types>

http://www.suip.cz/_files/suip-1dabc9af208edbbdfb1899a583a13f5f/polstina.pdf (ulotka w j. polskim)

2.3.2. Czas pracy

Maksymalny czas pracy w tygodniu wynosi 40 godzin, który podzielony jest na 5 dni z 8 godzinnym dziennym czasem pracy. W Republice Czeskiej nie wlicza się do czasu pracy przerwy obiadowej. Osoby które nie ukończyły 16 lat nie mogą pracować więcej niż 30 godzin tygodniowo. Czas pracy nie może przekraczać 40 godzin na tydzień. Możliwy jest inny rozkład czasu pracy, dla pracowników:

- a) pracujących pod ziemią w górnictwie węgla kamiennego, rud i minerałów, w budownictwie górniczym i wydobywczym oraz w badaniach geologicznych - wynosi maksymalnie 37,5 godziny tygodniowo,
- b) pracujących na trzy zmiany – czas pracy wynosi maksymalnie 37,5 godziny tygodniowo,
- c) pracujących w trybie dwuzmianowym – czas pracy wynosi maksymalnie 38,75 godzin tygodniowo.

Przepisy prawa dopuszczają inny rozkład czasu pracy, który związany jest z rodzajem wykonywanej pracy. Odmiennej czas pracy może być stosowany w

przedsiębiorstwach, w których ze względu na technologię produkcji prace nie mogą być wstrzymane lub wynikać może z umów zbiorowych.

Praca w godzinach nadliczbowych (*práce přesčas*) może wynieść maksymalnie 8 godzin tygodniowo oraz 150 godzin w roku. Praca w godzinach nadliczbowych, średnio po 8 godzin tygodniowo, może być wykonywana w okresie nie dłuższym niż 26 kolejnych tygodni. Okres ten może być wydłużony do 52 tygodni jedynie na podstawie umowy zbiorowej.

Za pracę w godzinach nadliczbowych pracownikowi przysługuje 25% dodatek do stawki godzinowej lub możliwość skorzystania z zastępczych godzin wolnych od pracy (*náhradní volno*).

Dodatkowe dni wolne lub dodatek do wynagrodzenia przysługują pracownikowi za pracę w dni ustawowo wolne od pracy. Za pracę w nocy lub w weekend pracownikowi należy się 10% dodatek za każdą odpracowaną godzinę

Więcej informacji m.in. na stronach:

<http://www.vyplata.cz/vyplatamzdy/pracovnidoba.php>

<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/zakprace/cast2h3.aspx>

<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/zakonik-prace/cast4h5.aspx>

[http://finance.idnes.cz/pravni-poradna-prescasy-0ww-
/podnikani.aspx?c=A151105_2203312_podnikani_sov](http://finance.idnes.cz/pravni-poradna-prescasy-0ww-/podnikani.aspx?c=A151105_2203312_podnikani_sov)

<http://ppropo.mpsv.cz/>

[https://finance.idnes.cz/pravni-poradna-vypoved-zkusebni-lhuta-dyp-
/podnikani.aspx?c=A171110_145349_podnikani_kho](https://finance.idnes.cz/pravni-poradna-vypoved-zkusebni-lhuta-dyp-/podnikani.aspx?c=A171110_145349_podnikani_kho)

2.3.3. Urlop wypoczynkowy

Wymiar urlopu wypoczynkowego wynosi od 4 do 8 tygodni - zależy od wykonywanego zawodu.

Minimalna długość urlopu w Czechach wynosi 4 tygodnie (tj. 20 dni) w danym roku kalendarzowym.

Warunkiem uzyskania urlopu jest przepracowanie u danego pracodawcy min. roku kalendarzowego, gdy pracownik nie przepracował pełnego roku uzyskuje prawo do urlopu proporcjonalnego po przepracowaniu min. 60 dni kalendarzowych w wymiarze 1/12 za każdy miesiąc.

Więcej informacji m.in. na stronach:

<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/zakonik-prace/cast9h2.aspx>

<http://ppropo.mpsv.cz/>

[http://praca-czechy.com.pl/2016/03/25/urlop-wypoczynkowy-chorobowy-oraz-dni-wolne-od-
pracy-jak-to-wyglada-w-czechach/](http://praca-czechy.com.pl/2016/03/25/urlop-wypoczynkowy-chorobowy-oraz-dni-wolne-od-pracy-jak-to-wyglada-w-czechach/)

2.3.4. Wynagrodzenie za pracę

Najniższe wynagrodzenie brutto od 1 stycznia 2018 roku wynosi 12 200 KCZ miesięcznie lub 73,20 KCZ za godzinę - (40 godz. tydzień pracy).

Ministerstwo Pracy i Spraw Socjalnych planuje podwyższenie płacy minimalnej od 1.1.2019 do 13.700 CZK.

Wszystkie zawody są podzielone na osiem grup, w przypadku robotników niewykwalifikowanych w pierwszej grupie, gwarantowane wynagrodzenie równe jest płacy minimalnej, a pozostali pracownicy mają wyższy poziom płac.

Więcej informacji m.in. na stronach:

<http://www.finance.cz/dane-a-mzda/mzda/>

<https://www.mpsv.cz/cs/870>

<http://www.suip.cz/vysledky-vyhledavani/?q=mzda>

<http://www.suip.cz/otazky-a-odpovedi/pracovnepravni-vztahy/odmenovani-za-praci/>

<https://www.mesec.cz/clanky/minimalni-mzda-2018-pro-nekoho-i-24-400-korun/>

(wynagrodzenia od 2018r.)

Średnie miesięczne wynagrodzenie w Republice Czeskiej w gospodarce narodowej w 2 kwartale 2018 r. wyniosło 31.851,00 CZK (koron czeskich brutto), co stanowi ok. **5.328,67** PLN. Najwyższe wynagrodzenia otrzymuje się w okolicach Pragi, Centralnej Bohemii oraz Pilzna - przypadają one menedżerom, dyrektorom, pracownikom naukowym, architektom oraz prawnikom. Najniższe zarobki otrzymują pracownicy niewykwalifikowani oraz robotnicy.

<https://www.czso.cz/csu/czso/cr/prumerne-mzdy-2-ctvrtleti-2018>

Więcej informacji m.in. na stronach:

<http://www.finance.cz/dane-a-mzda/mzda/>

<http://www.ucto2000.cz/UCTOINFO/pk1763.htm>

a) Składki na ubezpieczenie zdrowotne i socjalne: płacone przez pracodawcę: 25 % podstawy (jeżeli pracodawca średniorocznie zatrudnia więcej niż 26 osób), 26% podstawy (jeżeli pracodawca średniorocznie zatrudnia mniej niż 26 osób) z czego 2,3% na ubezpieczenie chorobowe (jeżeli pracodawca średniorocznie zatrudnia więcej niż 26 osób) lub 3,3% (jeżeli pracodawca średniorocznie zatrudnia mniej niż 26 osób), 21,5 % na ubezpieczenie emerytalno-rentowe, 1,2 % na państwową politykę zatrudnienia,

- płacone przez pracownika: 6,5 % na ubezpieczenie emerytalno-rentowe, składki na ubezpieczenie zdrowotne dla pracowników wynosi 13,5%; z czego 4,5% płaci pracownik, a 9% pracodawca. Podstawą do obliczenia składki jest wynagrodzenie brutto pracownika.

Kalkulator wynagrodzenia: http://kalkulacky.idnes.cz/cr_kalkulator-ciste-mzdy-2017.php

Więcej informacji m.in. na stronach:

<https://www.penize.cz/mzda-a-plat>

<http://www.penize.cz/kalkulacky/vypocet-ciste-mzdy>

<http://www.penize.cz/kalkulacky/mzdova-kalkulacka>

2.3.5 Rozwiązanie stosunku pracy

Umowa o pracę może zostać rozwiązana zarówno przez pracodawcę, jak i przez pracownika. Wypowiedzenie stosunku pracy przez pracownika może nastąpić z dowolnego powodu lub

całkowicie bez podana przyczyn. Wypowiedzenie przez pracodawcę możliwe jest wyłącznie w przypadkach określonych w Kodeksie Pracy m.in.:

- rozwiązanie przedsiębiorstwa lub części zakładu,
- przeniesienie pracodawcy lub części zakładu,
- zakaz wykonywania dotychczasowej pracy przez pracownika na podstawie orzeczenia lekarskiego wskutek wypadku przy pracy, choroby zawodowej lub zagrożenia chorobą zawodową,
- potwierdzona orzeczeniem lekarskim długotrwała niezdolność pracownika do dalszego wykonywania dotychczasowej pracy,
- w przypadku wystąpienia przyczyn wypowiedzenia ze skutkiem natychmiastowym lub
- w przypadku rażącego naruszenia ustawowych obowiązków pracownika

Czeski Kodeks pracy przewiduje okres ochronny, w którym pracodawca nie może dokonać wypowiedzenia m.in.:

- gdy pracownik jest na zwolnieniu lekarskim oraz po rozpoczęciu pobytu w sanatorium
- w przypadku żołnierzy rezerwy w trakcie ćwiczeń - od momentu doręczenia powołania aż do upłynięcia 2 tygodni od ich zwolnienia z ćwiczeń,
- w trakcie długotrwałego oddelegowania pracownika w celu sprawowania urzędu publicznego,
- podczas gdy pracownica jest w ciąży lub na urlopie macierzyńskim lub na urlopie wychowawczym,

Wypowiedzenie porozumienia o czynność pracy (*Dohoda o pracovní činnosti*) może nastąpić na podstawie porozumienia stron lub na podstawie wypowiedzenia. Okres wypowiedzenia wynosi 15 dni, licząc od dnia doręczenia wypowiedzenia drugiej stronie.

Po zakończeniu stosunku pracy czeski pracodawca ma obowiązek wydania pracownikowi tzw. dokumentu ewidencyjnego ubezpieczenia emerytalnego (*evidenční list důchodového pojištění* - ELDP) oraz świadectwa pracy (*potvrzení o zaměstnání*). Osoba poszukująca pracy i zarejestrowana w urzędzie pracy otrzymuje zaświadczenie osoby ubiegającej się o zatrudnienie (*průkaz uchazeče o zaměstnání*).

Więcej informacji m.in. na stronach:

<http://www.vyplata.cz/zamestnanec/moznostiukoncenippv.php>

http://www.suip.cz/_files/suip-5e8271e65b1153591efd36a1ed5a6f6/rozviazanie_prace.pdf
(ulotka w j. polskim)

<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/zakonik-prace/cast2h4.aspx>

<http://ppropo.mpsv.cz/>

<https://czechrepublic.trade.gov.pl/pl/abc-biznesu-przewodnik/prawo-pracy/1127,jesli-chcesz-pracowac-w-czechach.html>

2.4. Podatki

2.4.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych

W Republice Czeskiej obowiązuje jedna stawka podatku od osób fizycznych i wynosi:

- 15 %

Jeżeli dochody przekroczą 48-krotność miesięcznego średniego wynagrodzenia rocznie obowiązuje dodatkowo podatek w wysokości **7%** obciążający dochody powyżej tej kwoty (tzw. **podatek solidarny**).

Zeznanie podatkowe składa osoba fizyczna, której przychody w danym roku podatkowym przekroczyły 15.000 CZK, o ile nie są to przychody zwolnione z podatku lub przychody opodatkowane odrębną stawką. Okresem rozliczeniowym jest rok kalendarzowy. Jeżeli podatnik nie korzysta z usług doradcy podatkowego, zobowiązany jest złożyć zeznanie podatkowe oraz uiścić należny podatek do **31 marca roku następnego po roku podatkowym**. Jeżeli z tych usług korzysta, terminem do złożenia zeznania podatkowego jest 30 czerwca roku następnego po roku podatkowym.

Więcej informacji m.in. na stronach:

<https://czechrepublic.trade.gov.pl/pl/abc-biznesu-przewodnik/podatki/5645,podatek-dochodowy-od-osob-fizycznych.html>

<http://www.penize.cz/dan-z-prijmu-fyzickych-osob>

<https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/vybrane-danove-novinky-roku-2017-a-2018/>

https://europa.eu/youreurope/citizens/work/taxes/income-taxes-abroad/czech-republic/index_en.htm

2.4.2. Podatek VAT

Podatek VAT w Republice Czeskiej nosi nazwę „*DAN Z PŘIDANÉ HODNOTY*” i opisywany jest skrótem DPH. Podatek ten został ustanowiony w 1993 r. i uregulowany jest ustawą Nr 235/2004 o podatku od wartości dodanej (Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty) .

W 2016 obowiązują trzy stawki VAT:

- podstawowa: 21 %
- obniżona: 15%
- obniżona: 10 %

Więcej informacji m.in. na stronach:

<http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/dan-z-pridane-hodnoty/1001635/>

<http://www.jakpodnikat.cz/kontrolni-hlaseni-dph.php>

<https://www.podnikatel.cz/danovy-portal/dan-z-pridane-hodnoty/>

<https://czechrepublic.trade.gov.pl/pl/abc-biznesu-przewodnik/podatki/5651,vat.html>

<https://www.podnikajte.sk/dane-a-uctovnictvo/c/2901/category/dan-z-pridanej-hodnoty/article/zmeny-dph-1-1-2017.xhtml>

<https://www.financnisprava.cz/en/tax-forms/forms-and-information/personal-income-tax>

<https://portal.gov.cz/obcan/zivotni-situace/finance>

2.4.3. Inne podatki i opłaty lokalne

- podatek akcyzowy (konsumpcyjny) od win, alkoholi, papierosów
- podatek od dochodu osób prawnych (stawka podatkowa wynosi 19 %)
- podatki majątkowe (od nieruchomości, drogowy, spadkowy, od darowizn)
- podatki lokalne

Więcej informacji m.in. na stronach:

<https://czechrepublic.trade.gov.pl/pl/abc-biznesu-przewodnik/podatki>

<http://www.penize.cz/kalkulacky/vypocet-dane-danova-kalkulacka>

http://is.muni.cz/th/107922/pravf_m/DP.doc

<http://biurowczechach.pl/firma-w-czechach/podatki-w-czechach/>

<https://www.financnisprava.cz/en/taxes/tax-obligation>

2.5 Zabezpieczenie społeczne

2.5.1 Świadczenia z ubezpieczeń społecznych - beneficjenci i warunki uzyskania

System zabezpieczenia społecznego w Republice Czeskiej realizowany jest poprzez wypłatę zasiłków oraz świadczenie różnego rodzaju usług. System ten opiera się na trzech filarach:

- 1) obowiązkowe ubezpieczenie społeczne (płacone ze składek i podatków):
  - a) ubezpieczenia i zasiłki:
    - zdrowotne:
      - zasiłek chorobowy
      - zasiłek opiekuńczy
      - dodatek dla kobiet w ciąży i macierzyński
      - zasiłek macierzyński
    - emerytalne:
      - emerytura
      - renta inwalidzka
      - renta rodzinna
      - dodatki związane z polityką zatrudnienia (zasiłek dla bezrobotnych)
  - b) z dochodu podlegającego opodatkowaniu wpłaty na system uzyskiwane są od:
    - organizacji zatrudniających pow. 25 pracowników
    - pracowników
    - samozatrudnionych
    - osób dobrowolnie opłacających składki
- 2) państwowe wsparcie socjalne - rodzaje zasiłków:
  - a) zasiłek na dziecko
  - b) zasiłek socjalny
  - c) dodatek mieszkaniowy
  - d) dodatek transportowy
  - e) dodatek rodzicielski (na dziecko)
  - f) dodatek porodowy
  - g) zasiłek pogrzebowy
  - h) zasiłek dla rodzin zastępczych
  - i) dodatek opiekuńczy
- 3) pomoc socjalna i usługi socjalne.

Więcej informacji m.in. na stronach:

<http://www.mpsv.cz> - Ministerstwo Pracy i Spraw Społecznych

<http://www.cssz.cz> - Czeski Zarząd Zabezpieczenia Socjalnego

<http://ec.europa.eu> - portal Komisji Europejskiej

http://www.mpsv.cz/files/clanky/7175/ssz_cr_cz.pdf

<https://portal.gov.cz/obcan/zivotni-situace/socialni-zabezpeceni/pojistne-na-socialni-zabezpeceni>

2.5.1.1. Emerytura

System emerytalny w Republice Czeskiej składa się z dwóch filarów. Pierwszy, publiczny i obowiązkowy. Czeski system emerytalny ma charakter redystrybucyjny, a więc bieżące składki ubezpieczonych przeznaczone są na wypłatę bieżących emerytur, uzupełniający charakter mają środki przekazywane przez budżet państwa. Dopuszcza się dobrowolne ubezpieczenie osób niezatrudnionych lub studentów. II filar - dobrowolny, z możliwością wystąpienia i ustalenia odprowadzanych kwot wynagrodzenia, który umożliwia wykorzystanie zaoszczędzonych środków już po ukończeniu 60 roku życia. Filar ten zawiera indywidualne oszczędności w formie ubezpieczenia na życie, ten element czeskiego systemu emerytalnego ma charakter kapitałowy.

W roku 2018 uprawnienia emerytalne uzyskuje osoba, która posiada okres ubezpieczenia co najmniej 34 lata i osiągnęła wiek emerytalny określony przepisami lub posiada okres ubezpieczenia 20 lat i osiągnęła określony przepisami wiek.

Wiek emerytalny jest stopniowo zwiększany i tak przykładowo dla osób urodzonych w 1965 wyniesie :

- dla mężczyzn 65 lat
- dla kobiet:
  - 61,8 - gdy kobieta wychowała co najmniej 4 dzieci;
  - 63,2 - gdy kobieta wychowała co najmniej 3 dzieci;
  - 64,8 - gdy kobieta wychowała co najmniej 2 dzieci;
  - 65 lat - dla kobiet bezdzietnych lub z 1 dzieckiem

W przypadku osób ubezpieczonych urodzonych po 1977, wiek emerytalny został ustalony na 67 lat. Dla osób urodzonych po 1977 do każdego roku urodzenia dodawane jest kolejne 2 miesiące i tak np. osoba urodzona w 1981 r. będzie mogła przejść na emeryturę w wieku 67 lat i 8 miesięcy, a osoba urodzona w 2013 po osiągnięciu 73 lat.

Więcej informacji m.in. na stronach:

<http://www.duchodovareforma.cz/>

<http://www.cssz.cz/en/pension-insurance/old-age-pension.htm>

<http://www.mpsv.cz/en/1606>

<http://www.mpsv.cz/en/12954>

http://www.mpsv.cz/files/clanky/7175/ssz_cr_cz.pdf

<http://www.vyplata.cz/duchod/dobaduchodovehopojisteni.php>

<http://www.finance.cz/duchody-a-davky/vse-o-duchodech/duchodove-systemy/soucasny-cesky-duchodovy-system/>

https://www.naseduchody.cz/clanek_45-duchodovy-vek-kalkulacka.html

<https://portal.gov.cz/obcan/zivotni-situace/socialni-zabezpeceni/duchodove-pojisteni>

<https://www.oecd.org/els/public-pensions/PAG2017-country-profile-Czech-Republic.pdf>

2.5.1.2. Świadczenia na wypadek choroby

Ubezpieczenie chorobowe jest płacone w sytuacjach, kiedy osoba dorosła jest czasowo niezdolna do pracy z powodu choroby, ciąży, obowiązków macierzyńskich lub gdy musi się opiekować członkiem rodziny. W tych sytuacjach taka osoba otrzymuje zasiłek chorobowy. Do płacenia ubezpieczenia chorobowego obowiązani są zarówno zatrudnieni obywatele Republiki Czeskiej, jak i obcokrajowcy. Obcokrajowcy opłacają ubezpieczenie bez względu na to czy pracują okresowo, czy stale.

Wyjątki:

- obcokrajowcy nieprzebywający stale i zatrudnieni u pracodawców objętych immunitetem lub przywilejami dyplomatycznymi;
- obcokrajowcy posiadający polisy ubezpieczeniowe na wypadek choroby wykupione w innym kraju;
- pracownicy zatrudnieni u pracodawców, którzy nie są zarejestrowani w Republice Czeskiej - nie dotyczy to tych przypadków, kiedy zatrudnienie jest u pracodawcy w kraju, który posiada międzynarodowe porozumienie z Republiką Czeską o zabezpieczeniu socjalnym pracowników;
- pracownicy zatrudnieni okazjonalnie tzn., nie dłużej niż 7 nieprzerwanych dni kalendarzowych lub których dochód nie przekracza 400 koron w miesiącu.

Składka na ubezpieczenie chorobowe wynosi 2,3% lub 3,3 % (część płacona przez pracodawcę).

Osoby pracujące na własny rachunek opłacają składki na ubezpieczenie chorobowe dobrowolnie i wynosi ono 2,3 % podstawy wymiaru składek.

Więcej informacji m.in. na stronach:

<http://www.cssz.cz/cz/nemocenske-pojisteni>

<http://www.cssz.cz/cz/nemocenske-pojisteni/davky/nemocenske.htm>

http://www.mpsv.cz/files/clanky/7175/ssz_cr_cz.pdf

<http://www.jakpodnikat.cz/nemocenske-pojisteni.php>

<http://www.vyplata.cz/vyplatamzdy/davky-nemocenskeho-pojisteni.php>

Zasiłki chorobowe

W systemie ubezpieczenia chorobowego pracowników przewidziano sześć typów zasiłków:

- zasiłek chorobowy,
- zasiłek opiekuńczy (za opiekę nad członkiem rodziny),
- zasiłek wyrównawczy dla kobiet w okresie ciąży i macierzyństwa,
- pomoc pieniężna w okresie macierzyństwa.

W systemie ubezpieczenia chorobowego osób samozatrudnionych przewidziano dwa zasiłki:

- zasiłek chorobowy,
- pomoc pieniężna w okresie macierzyństwa,
- zasiłek ojcowski (od 1.02.2018),
- opieka długoterminowa (od 01.06.2018).

Zasiłek chorobowy przysługuje pracownikowi od 4 dnia choroby w wys. 60% średniego wynagrodzenia (*náhrada mzdy*). Od 15 dnia kalendarzowego czasowej niezdolności do pracy przysługuje zasiłek chorobowy wypłacany przez urząd: *Česká správa sociálního zabezpečení*.

Zasiłek ten wynosi 60% dziennej podstawy wymiaru. Okres pobierania zasiłku chorobowego wynosi maksymalnie 380 dni kalendarzowych od momentu powstania niezdolności do pracy.

Wymagane formularze:

"Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti" – wydaje lekarz;

"Potvrzení o trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény"- wydaje lekarz lub właściwy organ służby zdrowia;

"Potvrzení o nařizení karantény" - wydaje właściwy organ służby zdrowia lub lekarz.

Więcej informacji m.in. na stronach: :

<http://www.mpsv.cz/en/1610>

<http://www.cssz.cz/cz/nemocenske-pojisteni/davky/nemocenske.htm>

<http://www.vyplata.cz/vyplatamzdy/davky-nemocenskeho-pojisteni.php>

<https://portal.gov.cz/obcan/zivotni-situace/socialni-zabezpeceni/nemocenske-pojisteni>

<https://www.cssz.cz/cz/nemocenske-pojisteni/davky/otcovska-nova-davka-z-nemocenskeho-pojisteni-od-1-2-2018.htm>

<https://www.cssz.cz/cz/nemocenske-pojisteni/davky/otcovska.htm>

2.5.1.3. Świadczenia na wypadek macierzyństwa

Urlop i zasiłek macierzyński

Zasiłek macierzyński przysługuje pracownikom przez okres 28 tygodni. W przypadku, gdy kobieta urodziła dwoje lub więcej dzieci, albo jest matką samotnie wychowująca dzieci zasiłek przysługuje przez okres do 37 tygodni. Jeżeli dziecko urodziło się martwe urlop macierzyński trwa do 14 tygodni.

Prawo do zasiłku macierzyńskiego ma zatrudniona kobieta, która przeszła na urlop macierzyński. Pod warunkiem, że podlegała ubezpieczeniu, przez co najmniej 270 dni w ostatnich dwóch latach przed dniem porodu, a ciąża zakończyła się porodem. Okres wypłaty odpowiada okresowi urlopu macierzyńskiego.

Wysokość zasiłku macierzyńskiego obliczana jest jako 60% dziennej podstawy wymiaru wyliczanej z wynagrodzenia pracownicy z 12 miesięcy poprzedzających miesiąc przyznania prawa do zasiłku.

Urlop macierzyński nie może być krótszy niż 14 tygodni i być przerwany przed upływem 6 tygodnia od dnia porodu.

Prawo do urlopu macierzyńskiego przysługuje także pracownicy, która przyjęła dziecko pod opiekę z powodu śmierci matki dziecka lub w wyniku orzeczenia sądu albo innego właściwego organu.

W tym przypadku urlop trwa od dnia przyjęcia dziecka do 22 tygodnia nie więcej niż do 8 miesiąca życia dziecka.

Pomoc finansowa w okresie macierzyństwa

Okres, w którym przysługuje pomoc finansowa w okresie macierzyństwa, odpowiada 28 tygodniom urlopu macierzyńskiego (37 w przypadku rodzenia dwojga lub więcej dzieci lub urodzenia dziecka przez samotnie wychowującą matkę).

Dodatek wyrównawczy dla kobiety ciężarnej

Prawo do tego dodatku mają kobiety, które z powodu stanu zdrowia swojego lub dziecka musiały zmienić pracę na mniej płatną. Zasiłek wypłacany jest do momentu przejścia na urlop macierzyński, a po jego zakończeniu trwa do 9 miesiąca po porodzie.

Zasiłek ojcowski

Zasiłek można otrzymać w ciągu sześciu tygodni od urodzenia dziecka. Wypłata z tytułu ojcostwa przysługuje za 7 dni kalendarzowych, nie można jej przerywać, a jej kwota wynosi 70% obniżonej dziennej podstawy wymiaru. Wniosek o zasiłek ojcowski należy składać u pracodawcy.

Więcej informacji m.in. na stronach:

<http://www.vyplata.cz/vyplatamzdy/penezitapomocvmaterstvi.php>

<http://www.mpsv.cz/en/1607>

<http://www.cssz.cz/en/sickness-insurance/benefits-provided-under-sickness-insurance.htm>

<https://kalkulacky.idnes.cz/kalkulacky.aspx?typ=materska-vypocet>

<https://www.cssz.cz/cz/nemocenske-pojisteni/davky/otcovska-nova-davka-z-nemocenskeho-pojisteni-od-1-2-2018.htm>

<https://www.cssz.cz/cz/nemocenske-pojisteni/davky/otcovska.htm>

<https://portal.gov.cz/obcan/zivotni-situace/socialni-zabezpeceni/nemocenske-pojisteni/otcovska-poporodni-pece-otcovska.html>

<https://portal.gov.cz/obcan/zivotni-situace/rodina/narozeni-ditete/penezita-pomoc-v-materstvi.html>

2.5.1.4. Renta z tytułu niezdolności do pracy

Świadczenie rentowe z tytułu niezdolności do pracy powstałej przed 18 rokiem życia

Osoby, które stały się w pełni niesprawne przed ukończeniem 18 roku życia, otrzymują rentę inwalidzką z tytułu inwalidztwa powstałego przed osiągnięciem wieku pozwalającego na podjęcie pracy;

Renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy

Osoby ubezpieczone są upoważnione do otrzymania renty z tytułu pełnej niesprawności w następujących przypadkach:

- pełna niesprawność nastąpiła po osiągnięciu wymaganego okresu ubezpieczenia, przed spełnieniem warunków uprawniających do otrzymania emerytury,
- pełna niesprawność powstała wskutek wypadku przy pracy.

Renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy

Osoby ubezpieczone są upoważnione do otrzymania renty z tytułu częściowej niesprawności w następujących przypadkach:

- posiadania odpowiedniego okresu ubezpieczenia,
- niesprawność powstała wskutek wypadku przy pracy.

Zgodnie z prawem, ubezpieczonemu przysługuje renta, jeśli z powodu długotrwałej złej kondycji zdrowotnej nastąpił spadek zdolności do pracy o co najmniej 35%:

- niepełnosprawność pierwszego stopnia od 35% do 49%,

Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy

- niepełnosprawność drugiego stopnia od 50% do 69%,
- niepełnosprawność trzeciego stopnia 70% lub więcej.

Prawo do renty inwalidzkiej powstaje, gdy ubezpieczony podlega następującym warunkom:

- nadal nie osiągnął 65 lat,
- uzyskał I, II lub III stopień niepełnosprawności,
- uzyskał niezbędny okres ubezpieczenia lub inwalidztwo powstało z powodu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej;
- nie spełnił warunków do prawidłowego przejścia na emeryturę,
- nie osiągnął wieku emerytalnego, w którym przyznano mu wcześniejszą emeryturę.

Wymagany okres ubezpieczenia do nabycia prawa do renty dla ubezpieczonych w wieku:

- 20 lat: mniej niż jeden rok,
- od 20 lat do 22 lat: rok
- od 22 lat do 24 lat : dwa lata
- od 24 do 26 lat : trzy lata,
- od 26 lat do 28 lat : cztery lata,
- ponad 28 lat : pięć lat.

Wymagany okres ubezpieczenia do nabycia prawa do renty jest ustalany z okresu przed wystąpieniem niepełnosprawności, a w przypadku osób ubezpieczonych w wieku ponad 28 lat, przez ostatnie 10 lat przed wystąpieniem inwalidztwa.

Jakie dokumenty należy przedłożyć :

- dowód osobisty;
- dokumenty dotyczące ukończenia lub kontynuowania nauki
- dokumenty potwierdzające okres zatrudnienia
- dokumenty dotyczące wykonywania służby wojskowej (służby cywilnej)
- akty urodzenia dzieci

Niezbędne formularze:

Wniosek o rentę inwalidzką

Więcej informacji m.in. na stronach:

<https://portal.gov.cz/obcan/zivotni-situace/socialni-zabezpeceni/nemocenske-pojisteni/posuzovani-zdravotniho-stavu-a-pracovni-schopnosti-obcanu.html>

<http://www.eures-triregio.eu/czeskie-regulacje-370.html>

2.5.1.5. Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych

Poszkodowani pracownicy uprawnieni są do:

- odszkodowanie za utracone zarobki,
- odszkodowanie za wypadek lub utratę zdolności,

- rekompensatę za koszty opieki,
- odszkodowanie za szkody materialne.

Jeśli osoba zmarła w wyniku wypadku przy pracy lub choroby zawodowej osobom uprawnionym przysługuje:

- rekompensata za koszty opieki medycznej,
- wyrównanie za koszty pogrzebu,
- dodatek „na koszty życia”,
- zryczałtowany zasiłek,
- odszkodowanie za szkody materialne.

Składniki zasiłków:

- odszkodowanie za utracone zarobki w okresie niezdolności do pracy: różnica między średnim wynagrodzeniem (przed wypadkiem) a wysokością zasiłku chorobowego;
- odszkodowanie za utracone zarobki po zakończeniu okresu niezdolności do pracy lub dodatek do renty z tytułu częściowej lub pełnej niezdolności do pracy: różnica między średnim wynagrodzeniem przed wypadkiem a otrzymywanym po lub wysokością renty;
- odszkodowanie za wypadek: zryczałtowana kwota zależna od stopnia powstałej szkody;
- rekompensata za koszty opieki medycznej - nie są pokrywane w pełni z ubezpieczenia zdrowotnego;
- odszkodowanie za szkody materialne (dotyczące poszkodowanego) powstałe w wyniku wypadku przy pracy nie są limitowane.

Składniki zasiłku w przypadku śmierci ubezpieczonego:

- rekompensata za koszty opieki medycznej: koszty są nielimitowane, ale muszą być udowodnione,
- wyrównanie za koszty pogrzebu: wypłacane dla osoby, która je poniosła i są objęte limitem;
- dodatek „na koszty życia”: przysługuje osobom, które były na utrzymaniu zmarłego, opierają się na średnim wynagrodzeniu zmarłego;
- zryczałtowany zasiłek - wynosi 50.000 CK, dla dziecka uprawnionego do renty (rodzinnej) sierocej - 80.000 CK;
- odszkodowanie za szkody materialne - nie są limitowane.

Więcej informacji m.in. na stronach:

[http://www.mzdovapraxe.cz/archiv/dokument/doc-d519v495-novy-zakon-o-urazovem-pojisteni-zamestnancu/?search_query=\\$index=903](http://www.mzdovapraxe.cz/archiv/dokument/doc-d519v495-novy-zakon-o-urazovem-pojisteni-zamestnancu/?search_query=$index=903)

<https://portal.pohoda.cz/zakon-a-pravo/pracovni-pravo/nemoci-z-povolani-od-roku-2015/>

<http://www.penize.cz/zamestnani/289955-nemoc-z-povolani-na-co-mate-narok>

<https://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-266-2006-sb-zakon-o-urazovem-pojisteni-zamestnancu/uplne/>

2.5.2. Inne świadczenia socjalne - beneficjenci i warunki uzyskania

2.5.2.1. Świadczenia rodzinne

W Czechach zasiłki rodzinne przysługują głównie rodzinom posiadającym dzieci.

a) zasiłki uzależnione od dochodów:

- dodatek (zasiłek) rodzinny - zależy od wieku dziecka
- dodatek (zasiłek) socjalny

- dodatek mieszkaniowy
  - dodatek transportowy - dodatek dla dzieci na dojazdy
- b) inne zasiłki
- dodatek rodzicielski - (w przypadku niskiego wynagrodzenia rodziców lub trudności w podjęciu pracy z powodu opieki nad dzieckiem) dodatek jest wypłacany do 4 roku dziecka, lub jeżeli dziecko jest długookresowo chore do ukończenia 7 roku życia
  - dodatek dla rodziny żołnierza - przeznaczony dla rodzin żołnierzy pełniących służbę w kraju lub za granicą
  - zasiłek dla rodzin zastępczych - przeznaczony na pokrycie wydatków na adoptowane dziecko, pokrycie kosztów związanych z adopcją (rodziną zastępczą):
  - dodatek porodowy - zależny od ilości dzieci :
    - dodatek pogrzebowy - dla osoby, która wyprawiła pogrzeb zmarłej osobie, nie jest uzależniony od dochodów

<https://portal.gov.cz/obcan/zivotni-situace/socialni-zabezpeceni/statni-socialni-podpora>

Zasiłek rodzinny:

Zasiłek rodzinny na dziecko jest podstawowym długoterminowym świadczeniem przewidzianym dla rodzin z dziećmi. Prawo do świadczeń jest uzależnione od dochodu, który nie może przekroczyć 2,4 krotności minimum socjalnego (*Životní minimum*) za "poprzedni rok kalendarzowy".

Informacje nt. minimum socjalnego i egzystencjalnego: <http://www.mpsv.cz/cs/11852>

Zasiłek można pobierać do końca obowiązku szkolnego (15 lat). Okres ten przedłuża się do wieku 26 lat jeżeli dziecko kontynuuje naukę lub z ważnych przyczyn zdrowotnych nie może kontynuować nauki lub podjąć pracy.

Aby otrzymać zasiłek należy złożyć pisemny wniosek w określonej formie, formularz jest dostępny na stronie :

<https://formulare.mpsv.cz/okdavky/cs/form/edit.jsp?FN=PnD180901107&CMD=EditForm&SSID=goYBZ5Iu43N44jBQG3jH.rmKJFBsj.9G>

Instytucją odpowiedzialną za zasiłki rodzinne jest urząd pracy w zależności od miejsca zamieszkania. Wnosząc o zasiłek rodzinny należy przedłożyć:

- wniosek o zasiłek na dziecko,
- dowód osobisty,
- akt urodzenia w przypadku dzieci w wieku poniżej 15 lat.

Formularze są dostępne w postaci drukowanej we właściwym urzędzie, można je także pobrać formie elektronicznej ze strony internetowej Ministerstwa Pracy i Spraw Socjalnych:

<https://formulare.mpsv.cz/okdavky/cs/welcome/forms.jsp>

Przepisy regulujące świadczenie:

Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy

Ustawa nr 110/2006 Sb. O minimum socjalnym i egzystencji, z późniejszymi zmianami
Ustawa nr 500/2004 Sb., Kodeks postępowania administracyjnego, z późniejszymi zmianami

Wysokość zasiłku rodzinnego w 2018 r.:

- * 500 CZK za dzieci poniżej 6 lat,
- * 610 CZK za dzieci w wieku od 6 do 15 lat,
- * 700 CZK za dzieci w wieku od 15 do 26 lat.

Osoby pracujące będą mieć prawo do wyższego zasiłku tj.:

- * 800 CZK za dzieci poniżej 6 lat,
- * 910 CZK za dzieci w wieku od 6 do 15 lat,
- * 1000 CZK za dzieci w wieku od 15 do 26 lat.

<http://www.penize.cz/kalkulacky/pridavky-na-dite>

<http://kalkulacka.org/nova-kalkulacka-pridavky-na-deti-zvyseni-od-rijna-2017/>

Więcej informacji m.in. na stronach:

<http://www.eures-triregio.eu/czeskie-regulacje-362.html>

<http://www.kurzy.cz/kalkulacka/pridavky-na-dite>

<http://www.mpsv.cz/cs/2>

<http://www.vypocitejto.cz/finance/pridavky-na-deti.html>

<https://portal.gov.cz/obcan/zivotni-situace/socialni-zabezpeceni>

Zasiłek rodzicielski

Prawo do zasiłku rodzicielskiego może uzyskać rodzic, który przez cały miesiąc kalendarzowy, osobiście i przez cały dzień odpowiednio dba o dziecko, które jest najmłodsze w rodzinie, do ukończenia 4 roku życia. Łączna suma zasiłku przypadająca na dziecko może wynieść maksymalnie 220.000 CZK.

Aby otrzymać zasiłek należy złożyć pisemny wniosek w określonej formie, formularz jest dostępny na stronie :

<https://formulare.mpsv.cz/okdavky/cs/form/edit.jsp?FN=RodP180301101&CMD=EditForm&SSID=YGtldggro1.7rOWaWbxKZiUWFQK0D4x>.

Instytucją odpowiedzialną za zasiłki rodzinne jest urząd pracy w zależności od miejsca zamieszkania. Wnosząc o zasiłek rodzinny należy przedłożyć:

- wniosek o zasiłek na dziecko,
- dowód osobisty,
- akt urodzenia dziecka.

Maksymalna miesięczna wysokość zasiłku rodzicielskiego określana jest jako wysokość dziennej podstawy wymiaru w doniesieniu do zasiłku macierzyńskiego lub zasiłku chorobowego w związku z urodzeniem lub przysposobieniem dziecka (Ustawa nr 187/2006 Sb., w sprawie ubezpieczenia zdrowotnego, z późniejszymi zmianami). Górna granica zasiłku rodzicielskiego wynosi 11.500 CZK miesięcznie.

Przepisy regulujące świadczenie:

Ustawa nr 187/2006 Sb., O ubezpieczeniu zdrowotnym, z późniejszymi zmianami
Ustawa nr 108/2006 Sb., O służbach socjalnych, z późniejszymi zmianami
Ustawa nr 500/2004 Sb., Kodeks postępowania administracyjnego, z późniejszymi zmianami

Więcej informacji m.in. na stronach:

<http://www.eures-triregio.eu/czeskie-regulacje-362.html>

<http://www.penize.cz/kalkulacky/rodicovsky-prispevek>

<https://portal.gov.cz/obcan/zivotni-situace/socialni-zabezpeceni/statni-socialni-podpora/rodicovsky-prispevek.html>

2.5.2.2. Świadczenia z tytułu bezrobocia

Warunki uzyskania zasiłku dla bezrobotnych w Republice Czeskiej

Zasiłek dla bezrobotnych przysługuje osobom, które pracowały przynajmniej 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat przed dniem zarejestrowania.

Zasiłek nie przysługuje osobom które m.in.:

- spełniają kryteria uzyskania emerytury,
- pobierają zasiłek chorobowy,
- zostały powołane do odbycia zasadniczej służby wojskowej,
- są aresztowane,
- odmówiły bez uzasadnionej przyczyny podjęcia zatrudnienia.

Okres pobierania zasiłku wynosi:

- dla osób poniżej 50 lat - 5 miesięcy;
- dla osób pomiędzy 50 a 55 rokiem życia - 8 miesięcy;
- dla osób powyżej 55 lat - 11 miesięcy.

Osoby po 50 roku życia muszą posiadać co najmniej 25 letni staż pracy, aby otrzymywać zasiłek

w wyższej wysokości.

Wysokość zasiłku jest wyliczona na podstawie średniego miesięcznego wynagrodzenia netto otrzymywanego w ostatnim okresie przed zakończeniem zatrudnienia i wynosi:

- przez pierwsze dwa miesiące - 65%,
- przez następne dwa miesiące - 50%,
- w ciągu pozostałych miesięcy - 45%
- dla poszukujących pracy uczestniczących w programach przekwalifikowania - 60%.

W przypadku gdy pracownik odejdzie na własną prośbę lub za porozumieniem stron wysokość zasiłku przez cały okres wyniesie maksymalnie 45 %.

Instytucjami właściwymi do wypłacania zasiłków z tytułu bezrobocia są urzędy pracy, w których należy się zarejestrować jako osoba bezrobotna.

<http://portal.mpsv.cz/sz/local> - wykaz czeskich urzędów pracy.

Więcej informacji m.in. na stronach :

<https://www.podnikatel.cz/clanky/od-roku-2017-vyssi-podpora-v-nezamestnanosti-a-rekvalifikaci/>

<https://www.penize.cz/podpora-v-nezamestnanosti/319502-vypocet-podpory-v-nezamestnanosti-v-roce-2017-muzete-dostat-vic>

<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/zamestnanost>

Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy

<https://www.podnikatel.cz/clanky/podpora-v-nezamestnanosti-se-od-roku-2018-zvysuje/>
<https://www.prispevky.cz/nezamestnani/podpora-v-nezamestnanosti>
<https://portal.gov.cz/obcan/zivotni-situace/zamestnani/ztrata-zamestnani>
<https://portal.gov.cz/obcan/zivotni-situace/zamestnani/ztrata-zamestnani/podpora-v-nezamestnanosti.html>

Transfer zasiłku dla bezrobotnych z Polski do Republiki Czeskiej

Osoba bezrobotna z prawem do zasiłku zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy ma prawo poszukiwać pracę w innym kraju członkowskim Unii Europejskiej oraz prawo do transferu tego zasiłku za granicę. Formularz U2 potwierdzający prawo do tego transferu, wydawany jest na wniosek bezrobotnego przez wojewódzki urząd pracy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania bezrobotnego.

Osoba bezrobotna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy posiadająca prawo do zasiłku dla bezrobotnych może wyjechać do Republiki Czeskiej w celu poszukiwania pracy i tam pobierać zasiłek dla bezrobotnych przez okres do 3 miesięcy (z możliwością przedłużenia do 6 miesięcy).. Zasiłek wypłacany jest nadal przez urząd pracy, w którym osoba bezrobotna uzyskała prawo do zasiłku.

Aby otrzymać świadczenia w kraju poszukiwania pracy przed wyjazdem należy spełnić podstawowe warunki:

1. osoba zainteresowana musi być uprawniona do świadczeń z tytułu bezrobocia,
2. osoba zainteresowana nie może być studentem,
3. osoba bezrobotna musi być zarejestrowana w urzędzie pracy przez min. 4 tygodnie.

W celu poszukiwania zatrudnienia w innym niż Polska kraju członkowskim UE osoba bezrobotna powinna:

1. zgłosić zamiar wyjazdu w swoim powiatowym urzędzie pracy oraz pobrać zaświadczenie niezbędne do wystawienia **formularza U2**,
2. złożyć wypełniony wniosek o wydanie **formularza U2** wraz z zaświadczeniem z PUP z odpowiednim wyprzedzeniem w wojewódzkim urzędzie pracy właściwym ze względu na miejsce zamieszkania,
3. po wydaniu **formularza U2** należy zgłosić się w instytucji właściwej (urząd pracy) w Czechach w nieprzekraczalnym terminie 7 dni od deklarowanej w formularzu U2 daty wyjazdu. Niedotrzymanie tego terminu spowoduje utratę prawa do zasiłku.

Okresy ubezpieczenia lub zatrudnienia

Okresy ubezpieczenia lub zatrudnienia potwierdzane są na **formularzu U1**. Możliwość sumowania okresów pracy odnosi się do pracowników ubiegających się o zasiłek w danym kraju członkowskim. W przypadku, gdy ostatni okres zatrudnienia obywatela UE/EOG nie jest wystarczająco długi w celu nabycia świadczeń z tytułu bezrobocia, istnieje możliwość zsumowania okresów zatrudnienia lub ubezpieczenia z dwóch lub więcej państw członkowskich. Sumowaniu podlegają wyłącznie okresy ubezpieczenia lub zatrudnienia nabyte w ramach istnienia stosunku pracy. Ustawodawstwem stosowanym dla ustalenia prawa do świadczeń z tytułu bezrobocia jest wyłącznie ustawodawstwo państwa ostatniego zatrudnienia. Osoba zainteresowana wydaniem formularza **U1** powinna złożyć wniosek o wydanie formularza we właściwej instytucji, do wniosku należy dołączyć dokumenty potwierdzające okresy zatrudnienia i okresy uznane przez prawo za równorzędne z okresem zatrudnienia, do

Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy

których należą np. okres urlopu wychowawczego udzielonego na podstawie odrębnych przepisów, okres pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy.

2.5.3. Adresy stron internetowych zawierających informacje z powyższego zakresu

<http://ec.europa.eu>

<http://www.en.domavcr.cz>

<http://www.mpsv.cz/cs/2>

<http://www.mpsv.cz/cs/7>

<http://www.mpsv.cz/cs/603>

http://www.mpsv.cz/files/clanky/7175/ssz_cr_cz.pdf

<http://www.cssz.cz>

<http://www.mesec.cz/mzdy-a-duchod/mzda-a-plat/pruvodce/podpora-v-nezamestnanosti/>

<http://www.czech.cz/cz/67044-nemocenske-pojisteni>

http://ec.europa.eu/employment_social/empl_portal/SSRinEU/Your%20social%20security%20Rights%20in%20Czech%20Republic_pl.pdf

<https://portal.gov.cz/obcan/zivotni-situace/>

<https://portal.gov.cz/obcan/zivotni-situace/rodina>

<https://portal.gov.cz/obcan/zivotni-situace/socialni-zabezpeceni>

<https://portal.gov.cz/obcan/zivotni-situace/zamestnani>

3. Warunki życia

3.1. Zakwaterowanie

Sytuacja mieszkaniowa związana jest lokalnymi warunkami i zależy od regionu, miejscowości, im większe miasto lub większe szanse na znalezienie pracy, tym wyższe ceny.

Nieruchomości należeć mogą zarówno do osób fizycznych jak i prawnych. Ponadto nieruchomości mogą należeć do :

- lokalnych władz (lokale komunalne), jednakże ich ilość ulega zmniejszeniu. Zazwyczaj koszty czynszu w tych budynkach są na niskim poziomie. Przyznawaniem lokali komunalnych zajmują się władze poszczególnych miast, w związku z czym należy się kontaktować z odpowiednim urzędem, na terenie którego poszukuje się mieszkania,
- spółdzielni mieszkaniowych - to osoba prawna tworzona przez członków spółdzielni zarządzana przez wybieralny zarząd,
- indywidualnych właścicieli (fizycznych lub prawnych) - tu można wyróżnić domki jednorodzinne, mieszkania w blokach itp.

Przykładowe ceny mieszkań spółdzielczych i własnościowych (standardowe o pow. 60m ² - w koronach czeskich)		
	2017	2018
Praga	od 3 900 761 do 11 929 749	od 4 533 851 do 9 862 181
Brno	3 349 960	3 565 720
Liberec	1 825 472	2 110 814
Ołomuniec	2 617 611	2 789 291
Ostrawa	1 218 392	1 284 071
Przykładowe ceny wynajmu mieszkań (o pow. 60m ² / miesiąc - w koronach czeskich)		
	2017	2018
Praga	od 16 273 do 45 252	od 16 855 do 40 681
Brno	15 459	15 021
Liberec	9 603	13 255
Ołomuniec	12 622	13 875
Ostrawa	9 500	11 274

Więcej informacji m.in. na stronach:

<http://realitymix.centrum.cz/statistika-nemovitosti/byty-prodej-prumerna-cena-bytu-60m2.html>

<http://realitymix.centrum.cz/statistika-nemovitosti/byty-pronajem-prumerna-cena-pronajmu-za-mesic.html>

Krótki pobyt

Baza noclegowa w Republice Czeskiej jest bardzo rozbudowana. Planując pobyt w Czechach można zatrzymać się w hotelu, motelu, pensjonacie, kempingu, prywatnym mieszkaniu czy schronisku młodzieżowym. Jeżeli pobyt planowany jest w tzw. sezonie, nocleg warto zarezerwować, z co najmniej miesięcznym wyprzedzeniem.

W zależności od wymagań i posiadanych środków finansowych można skorzystać z ofert hoteli, które są podzielone na kategorie od 1* do 5*. W hotelach 1* w cenę wlicza się śniadanie, im wyższa kategoria tym lepszy standard i wyższa cena.

Tańszym rozwiązaniem są pensjonaty, które mają charakter bardziej rodzinny, ich ceny kształtują się od ok. 15 euro. Interesującym rozwiązaniem, szczególnie dla młodych osób są domy studenckie i schroniska młodzieżowe, które oferują podstawowe usługi (nocleg, sanitariat). Ich atutem jest niska cena (od 25 zł - 1 osoba/doba) i dobra lokalizacja, często w centrach miast.

<http://www.czechtourism.com>

Przykładowe strony z ofertami sprzedaży lub wynajmu mieszkań:

<http://www.reality.cz/>

<https://www.bezrealitky.cz/>

<http://www.spolubydlici.cz/>

<http://www.espolubydleni.cz/podnajem-spolubydlici/>

3.2. Prawo jazdy

W Republice Czeskiej uznawane jest polskie oraz międzynarodowe prawo jazdy.

Podstawowe informacje z zakresu prawa drogowego:

- a) ograniczenie prędkości w terenie zabudowanym - 50 km/h, niezabudowanym 90 km/h, na autostradach 130 km/h;
- b) autostrady są płatne, dowodem uiszczenia opłaty jest naklejona na przednią szybę winieta;
- c) obowiązuje całkowity zakaz używania telefonów komórkowych w trakcie jazdy;
- d) obowiązuje całoroczna jazda z włączonymi światłami mijania;
- e) obowiązuje nakaz jazdy z zapiętymi pasami bezpieczeństwa;
- f) obowiązuje posiadanie kompletu kamizelek odblaskowych dla wszystkich pasażerów;
- g) obowiązkowo na wyposażeniu samochodu muszą znajdować się: gaśnica, trójkąt ostrzegawczy oraz apteczka;
- h) czeskie prawo wymaga od kierowców posiadanie w samochodzie: kompletu bezpieczników elektrycznych, kompletu żarówek, podnośnika, klucza do demontażu kół i koła zapasowego.

W Czechach obowiązuje system winiet - jest to forma opłaty za poruszanie się autostradami. Winiety można kupić na stacjach benzynowych lub na granicy. Za przekroczenie prędkości grożą wysokie mandaty - przekroczenie nawet o 20 km/h to kara pomiędzy 20 a 70 Euro.

<http://www.ceskedalnice.cz/>

<http://mojafirma.infor.pl/moto/auto-w-podrozy/przepisy-drogowe-w-europie/257553.Przepisy-drogowe-w-Czechach.html>

<https://www.camprest.com/pl/przepisy-ruchu-drogowego/Czechy>

3.3. System edukacji

System edukacji w Republice Czeskiej dzieli się następująco:

- a) placówki przedszkolne (*mateřské školy*)
- b) szkoły podstawowe
- c) szkoły ponadpodstawowe:
  - gimnazja (*Gymnázium*)
  - szkoły zawodowe (*učiliště*)
  - technikum (*střední odborná škola*)

- centra szkoleń zawodowych
- d) pomaturalne studium zawodowe
- e) wyższe szkoły zawodowe
- f) poziom akademicki:
  - uniwersytecki
    - uniwersytet (*univerzita*)
    - akademia (*akademie*)
    - politechnika (*technická univerzita*)
    - wyższa szkoła zawodowa (*vyšší odborná škola*)
  - nieuniwersytecki

Ponadto dostępne są inne możliwości dokształcania np.: kursy językowe, edukacja dorosłych, szkolenia przekwalifikowujące itd.

Do przedszkoli w Republice Czeskiej uczęszcza prawie 90% dzieci w wieku 3-6 lat (*mateřské školy*). Obowiązkiem szkolnym są objęte wszystkie dzieci w wieku 6-15 lat. System kształcenia obejmuje 5-letnią szkołę podstawową, 4-letnią niższą szkołę średnią (gimnazja) oraz 4-letnią wyższą szkołę średnią (technika, szkoły zawodowe, szkoły integracyjne). W Republice Czeskiej działają bezpłatne szkoły państwowe oraz szkoły prywatne i społeczne.

Rok szkolny we wszystkich typach szkół, oprócz wyższych rozpoczyna się 1 września, a kończy się 31 sierpnia. Rok nauki podzielony jest na dwa semestry od 1 września do 31 stycznia oraz od 1 lutego do 30 czerwca. Okresy wolne od nauki to: ferie jesienne, ferie świąteczne, ferie międzysemestralne, ferie wiosenne, ferie wielkanocne i letnie wakacje.

Ferie jesienne to dwa dni dodane do święta państwowego w dniu 28 października. Ferie świąteczne trwają od 23 grudnia do 2 stycznia. Przerwa międzysemestralna trwa jeden dzień po zakończeniu pierwszego semestru. Ferie wiosenne trwają tydzień, w zależności od regionu mogą przypadać na okres od pierwszego tygodnia lutego do ostatniego tygodnia marca. Ferie wielkanocne trwają od czwartku do świątecznego poniedziałku. Głównie wakacje letnie rozpoczynają się w ostatnim dniu nauki drugiego semestru i trwają aż do początku roku szkolnego. Oceny zamykają się w skali od 1 – 5, gdzie 1 jest najlepszą notą, jaką może uzyskać uczeń (czyli odwrotnie niż w Polsce). Przy zapisywaniu dzieci do szkoły obowiązuje rejonizacja. Dziecko może po 5 latach nauki zdecydować, czy chce już teraz pójść do gimnazjum, czy dopiero po kolejnych dwóch latach.

Więcej informacji m.in. na stronach:

https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Main_Page

https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/czech-republic_en

<http://www.msmt.cz/index.php?lang=2>

<http://edurada.pl/artykuly/system-ksztacenia-w-czechach/>

<http://eurydice.org.pl/wp-content/uploads/2014/10/czechy.pdf>

http://www.mzv.cz/dublin/en/about_the_czech_republic/education_in_the_czech_republic/

3.4. Uznawalność dyplomów i kwalifikacji dla celów zawodowych

Świadectwa i zaświadczenia wydane przez szkoły państw, z którymi Republika Czeska podpisała międzynarodowe porozumienia o wzajemnym uznawaniu dyplomów i kwalifikacji

Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy

nie podlegają nostryfikacji. W takim przypadku wydawane są tylko potwierdzenia o równoważności dokumentów. Czechy mają zawarte porozumienia m.in. z Polską, Węgrami, Słowacją, Bułgarią itd.

Osoba, która uzyskała kwalifikacje poza Republiką Czeską powinna sprawdzić czy jej kwalifikacje są regulowane, w takim przypadku należy skorzystać z wykazu znajdującego się na stronie: http://uok.msmt.cz/uok/ru_list.php, a następnie wystąpić z wnioskiem o uznanie kwalifikacji.

Centrum uznawania kwalifikacji zawodowych:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Karmelitská 7, 118 12 Praha 1

e-mail: qualifications@msmt.cz

<http://www.msmt.cz/>

Więcej informacji m.in. na stronach:

<http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/zakladni-informace-pro-zadatele>

<http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/uznani-odborne-kvalifikace>

<http://www.msmt.cz/eu-and-international-affairs/recognition-of-professional-qualifications-1?lang=2>

3.5. Kursy języka narodowego

Poniżej znajdują się niektóre szkoły językowe i uczelnie prowadzące kursy języka czeskiego dla obcokrajowców:

Jazyková škola hlavního města Prahy

Školská 15 , 116 72 Praha 1

Tel.: 00420 222 230 016, Fax: 00420 222 232 236

E-mail: sekretariat@sjs.cz

<http://www.sjs.cz/czech-for-foreigners.html>

Univerzita Karlova v Praze - Uniwersytet Karola w Pradze

Institute for Language and Preparatory Studies

Vratislavova 29/10

128 00 Praha 2

Fax: 00 420 224 990 440

Tel.: 00 420 224 990 411

E-mail: ujop@ujop.cuni.cz

<http://ujop.cuni.cz/zkouska/certifikovana-zkouska-z-cestiny-pro-cizince-cce>

<http://ujop.cuni.cz/kurz/dvousemestralni-zdokonalovaci-kurz-k-vyuce-cestiny-jako-ciziho-jazyka>

<http://ujop.cuni.cz/kurzy/intenzivni-kurzy-cestiny-pro-cizince>

<http://ujop.cuni.cz/en>

Masarykova univerzita v Brně - Uniwersytet Masaryka w Brnie

Zerotinovo namesti 617/9, 601 77 Brno

tel.: 00 420 549 49 1111

<http://www.muni.cz>

Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy

<http://www.cjv.muni.cz/cs/> - centrum nauki języka czeskiego

Ostravská univerzita v Ostravě - Uniwersytet w Ostrawie

Reální 5, Ostrava 702 00

Tel.: +420 596 160 459

<http://www.osu.cz/>

<http://kcj.osu.cz/cestina-pro-cizince>

Slezská univerzita v Opavě - Uniwersytet Śląski w Opawie

Na Rybníčku 1, 746 01 Opava,

Tel./Fax: +420 553 684 111 / +420 553 684 619

<http://www.slu.cz>

<https://www.slu.cz/slu/en/>

České vysoké učení technické v Praze – Czeski Uniwersytet Techniczny w Pradze

Fakulta dopravní

Ústav jazyků a společenských věd

Konviktská 20

110 00 Praha 1

- Mgr. Irena Veselková
- tel.: +420 224359145
- e-mail: veselkova@fd.cvut.cz

<http://geraldine.fjfi.cvut.cz/WORK/KJ/home.htm>

Przykładowe ceny za kurs:

- 4 godz. w tygodniu, popołudniami i wieczorami, czas trwania 5 miesięcy - cena ok. 4700 CZK,
- 6 lub 16 godz. (2 lub 4 dni) w tygodniu, godziny poranne, czas trwania 5 m-cy, cena ok. 8.800 CZK.
- Trzytygodniowy intensywny kurs od poniedziałku do piątku, cena ok. 9 000 CZK.

Wykaz szkół oferujących kursy językowe dla obcokrajowców (komercyjne):

<http://www.jazykovky.cz/jazykove-kurzy/cestina-pro-cizince>

<http://www.migraceonline.cz/cz/e-knihovna/aktualizovany-prehled-jazykovych-kurzu-ceskeho-jazyka-pro-cizince>

https://aa.ecn.cz/img_upload/224c0704b7b7746e8a07df9a8b20c098/List_of_Available_Czech_Language_Courses_1.xls

Inne strony (komercyjne):

https://www.akcent.cz/studenti/clanek/cestina_pro_cizince_31

<http://www.czlt.cz/>

<http://www.czlingua.cz>

<http://www.czech-for-foreigners.cz/cz/kurzy-cestiny>

Strona dotycząca egzaminów dla obcokrajowców starających się o stały pobyt w CR:

http://cestina-pro-cizince.cz/index.php?p=&hl=cs_CZ&hl=cs_CZ

http://cestina-pro-cizince.cz/?hl=en_US

Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy

Strony internetowe dotyczące nauki języka czeskiego:

http://en.wikipedia.org/wiki/Book:Czech_Language_in_Context

<http://www.czech-language.cz/index.php>

<http://prirucka.ujc.cas.cz/>

<http://www.locallingo.com/>

<http://www.czeski.slowka.pl/>

<http://www.finito.zanet.pl/czeski/>

<http://mluvtecesky.net/pl> - portal nauki języka czeskiego

kursy na youtube:

<https://www.youtube.com/watch?v=HONOUsy-mhQ&list=PL140ACA849681345D>

https://www.youtube.com/playlist?list=PLfUxHiBxhHIJHI-kAK5i6_gTanoTxLSa8

https://www.youtube.com/channel/UCzA_2nSGYtkUobhl0jUn6Dw/playlists

<https://www.youtube.com/watch?v=L-0zIcRStcU>

(Uwaga! Strony internetowe dotyczące nauki języka czeskiego są inicjatywami osób prywatnych, mogą zawierać reklamy a treść może zawierać błędy).

<http://www.cicpraha.org> - Centrum pro integracji cizinců

3.6. System opieki zdrowotnej

3.6.1. Ogólne zasady dostępu do usług medycznych

W roku 1993 w Republice Czeskiej został wprowadzony system powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego, dzięki temu są pokrywane koszty opieki zdrowotnej dla ubezpieczających się. Według obowiązującego prawa, ubezpieczenie zdrowotne jest obowiązkowe i każdy jest ubezpieczony indywidualnie. Płatnikami składki na powszechne ubezpieczenie zdrowotne są sami ubezpieczeni, pracodawcy i państwo.

3.6.2. Ubezpieczenie zdrowotne

Ubezpieczony jest upoważniony do składki, jeżeli:

- jest osobą samodzielnie uzyskującą dochody (np. przedsiębiorcą, rzemieślnikiem),
- ma na obszarze Republiki Czeskiej prawo stałego pobytu, nie należy do żadnej z ww. grup, a płatnikiem składki zdrowotnej za niego nie jest państwo,
- jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę,

Pracodawca jest płatnikiem składki na ubezpieczenie zdrowotne za zatrudnionych pracowników. Państwo natomiast jest płatnikiem składki (za pośrednictwem budżetu) głównie za:

- dzieci bez środków na utrzymanie,
- emerytów,
- kobiety na urlopie macierzyńskim,
- bezrobotnych poszukujących pracy,
- osoby korzystające z opieki społecznej,
- osoby odbywające zasadniczą służbę wojskową albo służbę zastępczą w siłach zbrojnych,
- osoby w aresztach albo po wyroku skazującym na karę pozbawienia wolności,

*Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy*

- osoby opiekujące się jednym dzieckiem do lat 7 albo dwojgiem dzieci do lat 15.

Wysokość składki, karnych odsetek za jej nieterminowe uiszczanie oraz sposób ich płatności określa specjalna ustawa. Składkę za pracownika w wysokości 13,5% jego płacy pokrywa w jednej trzeciej sam zatrudniony (4,5%), a w dwóch trzecich - pracodawca (9%). Wysokość składki dla osób samodzielnie uzyskujących dochody określana jest na podstawie ich dochodów, wykazywanych w zeznaniu podatkowym.

Ubezpieczony ma prawo:

- wyboru kasy chorych (może ją zmieniać raz na 12 miesięcy, w pierwszym dniu kalendarzowym kwartału, noworodki w dniu urodzenia stają się ubezpieczonymi w tej kasie, w której jest ubezpieczona matka;
- wyboru lekarza i zakładu opieki zdrowotnej spośród tych, które mają umowę z właściwą kasą chorych; prawo to może ubezpieczony wykorzystać raz na trzy miesiące;
- opieki zdrowotnej i otrzymywania środków leczniczych bez bezpośrednich opłat, jeżeli były udzielone z zachowaniem warunków określonych prawem;
- udziału w sprawowaniu kontroli nad udzielonym świadczeniem oraz domagania się w tym zakresie współdziałania z kasą chorych, państwową administracją ochrony zdrowia albo właściwą izbą lekarską.

Ubezpieczony jest zobowiązany m.in. do:

- przedstawienia okoliczności, które mają wpływ na przebieg jego ubezpieczenia,
- płacenia należnej kasie chorych składki zdrowotnej, jeżeli na nim spoczywa ten obowiązek,
- przestrzegania zasad umożliwiających uniknięcie choroby.

Z kasy ubezpieczenia zdrowotnego pokrywa się koszty opieki zdrowotnej udzielonej ubezpieczonemu, mającej na celu podtrzymanie lub polepszenie stanu jego zdrowia, tj.:

- opieki lekarskiej ambulatoryjnej i stacjonarnej, świadczeń pogotowia ratunkowego i służby ratowniczej,
- profilaktyki i opieki dyspanseryjnej,
- środków leczniczych, medycznych środków technicznych i produktów stomatologicznych,
- opieki sanatoryjnej oraz opieki w dziecięcych zakładach leczniczych i rehabilitacyjnych,
- opieki w ramach medycyny pracy,
- transportu chorego i zwrotu kosztów,
- orzecznictwa,
- oględzin zmarłego i sekcji zwłok włącznie z transportem.

Z ubezpieczenia zdrowotnego pokrywa się koszty opieki zdrowotnej udzielonej na obszarze Republiki Czeskiej i również tę ich część, którą ubezpieczony uścił na konieczne i nie cierpiące zwłoki leczenie w czasie pobytu za granicą - do wysokości określonej dla pokrycia takiego leczenia na obszarze Republiki Czeskiej.

Wysokość stawek na poszczególne świadczenia wynika ze Spisu Świadczeń Zdrowotnych z przypisanymi im wartościami punktowymi, które określa Ministerstwo Zdrowia. Świadczenia zdrowotne pokrywane z ubezpieczenia zdrowotnego wycenione są zawsze stawką punktową - zależną od poziomu ich skomplikowania oraz zużycia materiałów medycznych.

Za opiekę zdrowotną udzieloną przez zakład, który nie ma kontraktu z właściwą kasą chorych, kasa płaci tylko w zakresie opieki koniecznej i nie cierpiącej zwłoki. Finansowanie opieki zdrowotnej w Republice Czeskiej odbywa się przede wszystkim za pośrednictwem kas chorych.

Powszechna Kasa Chorych (*Vseobecna zdravotni pojistovna*) została założona na mocy specjalnej ustawy, organem założycielskim pozostałych kas jest natomiast Ministerstwo Zdrowia. Obecnie w tej największej, powszechnej kasie, ubezpieczonych jest ok. 70% obywateli Republiki Czeskiej.

Oprócz Powszechnej Kasy Chorych działa na rynku czeskim osiem branżowych kas chorych, z których sześć działa na terenie całego państwa, pozostałe mają charakter regionalny.

Poza opieką standardową czy poszerzoną, która jest świadczona wszystkim ubezpieczonym, niektórym grupom ubezpieczonych w Kasie Chorych MSW przy współpracy z ich pracodawcami są udzielane dodatkowe świadczenia. Dla przedstawicieli służb policji, straży pożarnej, służby więziennej czy kolei czeskich - są to rozmaite programy profilaktyczne, dopłaty do pobytów rekonwalescencyjnych, szczepienia przeciw WZW czy kleszczowemu zapaleniu opon mózgowych itp.

<http://www.vzp.cz> - Powszechna Kasa Chorych

3.6.3. Dokumenty niezbędne do uzyskania świadczeń medycznych

Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego stanowi poświadczenie uprawnienia ubezpieczonego i emeryta lub rencisty, jak również członków ich rodzin, przebywających w państwie członkowskim UE/EFTA innym niż właściwe państwo członkowskie (np. obywatel polski zatrudniony w Polsce, który wyjechał poza granicę Polski), do świadczeń rzeczowych, które stają się niezbędne z przyczyn medycznych, biorąc pod uwagę charakter tych świadczeń oraz przewidywany czas pobytu.

Karty EKUZ nie można używać, gdy celem pobytu jest uzyskanie leczenia.

Karta EKUZ jest osobistą kartą wystawioną na nazwisko jej posiadacza. Okres ważności ustala każdorazowo instytucja ją wydająca, biorąc przewidywany czas trwania uprawnień.

Prawo do otrzymania Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego mają osoby ubezpieczone w Narodowym Funduszu Zdrowia. Każda osoba ubezpieczona, także członek rodziny, otrzymuje własną Kartę. A zatem, gdy np. na wakacje wyjeżdża czteroosobowa rodzina, każdy jej członek, w tym dzieci, powinien zaopatrzyć się w EKUZ.

Karta jest wydawana osobom wyjeżdżającym czasowo do innego państwa członkowskiego, np.:

- w celach turystycznych;
- w celu odwiedzenia rodziny lub znajomych;
- w związku z krótką podróżą służbową;
- w celu podjęcia studiów;
- pracownikom oddelegowanym do pracy za granicę przez polskiego pracodawcę.

Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego nie przysługuje osobom, które przestały podlegać polskiemu ustawodawstwu, np. w związku z podjęciem pracy w innym państwie członkowskim, oraz osobom, których ubezpieczenie w NFZ wygasło.

Aby otrzymać Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego należy złożyć wniosek w Oddziale Wojewódzkim lub Delegaturze Narodowego Funduszu Zdrowia właściwym ze względu na miejsce zamieszkania. Wniosek można otrzymać w Oddziale lub Delegaturze albo pobrać na stronie

https://www.ekuz.nfz.gov.pl/hidden_main_page/dokumenty-do-pobrania

Warunki życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy

Wypełniony wniosek wraz z załącznikami należy złożyć w Oddziale w jeden z następujących sposobów:

- osobiście;
- pocztą;
- faksem.

Adresy i numery telefonów Oddziałów Wojewódzkich NFZ i Delegatur -

<http://www.nfz.gov.pl/o-nfz/struktura-nfz/>

Karta uprawnia do korzystania w innych państwach z opieki tylko tych placówek, które działają w ramach powszechnego systemu ochrony zdrowia. Za leczenie prywatne pacjent musi zapłacić we własnym zakresie. W większości państw także placówki, działające w ramach powszechnego systemu ochrony zdrowia, pobierają pewne opłaty od ubezpieczonych. EKUZ nie zwalnia z poniesienia tych kosztów.

Po przyjeździe do Republiki Czeskiej należy zwrócić się do jednej z wybranych kas chorych. Na podstawie EKUZ pacjent otrzyma zaświadczenie o zarejestrowaniu (*Potvrzení o registraci*). Na zaświadczeniu znajduje się wykaz lekarzy pracujących w najbliższej okolicy i mających kontrakt z kasą chorych. W nagłych przypadkach pacjent otrzyma niezbędną pomoc na podstawie EKUZ. Recepty i opłata za leki realizowane będą identycznie jak dla obywateli czeskich.

Osoba planująca dłuższy pobyt na terenie Republiki Czeskiej, na przykład jako wysłany pracownik albo student, ma możliwość wyboru jednego z zakładów ubezpieczeń zdrowotnych. Po zwróceniu się do wybranego zakładu z wnioskiem o rejestrację otrzymuje się czeskie „Zaświadczenie o Rejestracji“.

3.7. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu

www.mzcr.cz

www.zpmvcr.cz

www.sluzbazdrowia.com.pl/html/more3046c.php

<http://www.nfz.gov.pl>

<https://www.ekuz.nfz.gov.pl>

<http://www.expatarrivals.com/czech-republic/healthcare-in-czech-republic>

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3375100/>

***

Data przygotowania informacji:

listopad 2018 r.

Osoba przygotowująca informacje:

Doradca EURES Sebastian Krajewski z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu